

Куэдым гъузгугъэлъагъуэ тхуэхъуа нэхъыжьыф1

2-нэ нап.

Щэныгъэр и ураграза

2-нэ нап.

ГушыІэмрэ MEVXEM R

3-нэ нап.

Къуажэкъэралыгъуэ Себоргэ

4-нэ нап.

Nº35 (24.317)

2022 гъэм гъатхэпэм (мартым) и 31, махуэку

Тхьэмахуэм щэ къыдок!

И уасэр зы тумэнщ

«Тэрчыр» щІымахуэ

Гъуэгухэм къахохъуэ

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек зригъэлъэгъуащ Лэскэн щІыналъэм хыхьэ «Кавказ» Р-217 федеральнэ трассэр.

«АРГУДАН къыщыщІэдзауэ Осетие Ищхъэрэ - Аланием и гъунапкъэм нэс кІуэ гъуэгу Іыхьэр машиниплІ щызэблэкі хъууэ щытынущ, ар километ 15,5-рэ мэхъу. А федеральнэ гъуэгум гъунэгъу хэгъэгухэм дыпащІэ, транспорт куэди зэрыщызекІуэм къыхэкІыу нэхъ бгъуэ тщіыныр іэмал зимыіэщ, ар икіи шынагъуэншэ икіи тынш хъунущ», - щитхащ КІуэкІуэ Казбек и телеграмканалым

Лэжьыгъэр мы гъэм щІидзауэ йокІуэкІ, гъуэгум и лъабжьэр ягъэтІылъ.

Республикэм и Іэтащхьэм къипщытащ Лэскэн псым телъ, зэгъэпэщыжыныгъэ лэжьыгъэхэр щекІуэкІ лъэмыжри. Абыи автомашиниплІ щызэблэкІыу ящІынущ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыналъэм телъ гъуэгу-

хэр зыхуей хуэзыгъазэр «Кавказ» управленэрщ. А лэжьыгъэр федеральнэ программэ щхьэхуэм тету

2022 - 2024 гъэхэм республикэм гъуэгу километр 27,8-рэ хьэзыр щыхъунущ. «Зи гугъу тщІахэм нэмыщі, «Кавказ» Р-217 федеральнэ трассэм и Іыхьэу Малкэ къыщыщіэдзауэ Къубэ-Тэбэ нэс, Дзэлыкъуэкъуажэрэ Прогрессымрэ я зэхуакум лэжьыгъэшхуэ щокlуэкl. 2024 гъэм сыткІи зыхуей хуэгъэза лъэмыж 13 лажьэу дутіыпщыну ди мурадщ. Мы илъэсым и кіэ хъуху Къубо-Тоборо Шоджом-2-ро я гъунапкъохом телъ лъомыжхэр зэдгъэпэщыжынущ», - жиlащ lэтащхьэм.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

ХэкІыпІэхэм лъыхъуэу

«Кавказ Ищхъэрэ - 2022: санкцэхэм я лъэхъэнэм экономикэр щіэгъэбыдэнымкіэ лэжьыпхъэхэр» зэхуэсым КИФЩІ-м мэкъумэш Іэнатіэм зыщегъэужьынымкіэ зэфіэгъэкіыпхъэхэми щыхэплъащ.

АБЫ теухуа зэlущlэ щхьэхуэм хэтащ КъБР-м экономикэ зыужьыныгъэмкіэ и министр Рахаев Борис. УФм и Банк хъумапІэм (Сбербанк России) и республикэ къудамэм и унафэщі Бейтыгъуэн Залинэ, «Къэбэрдей-Балъкъэрым зыужьыныгъэмкІэ и зэгухьэныгъэ» АО-м и тхьэмадэ Чочаев Ахъмэт, республикэм хьэрычэтым (бизнесым) зыщІэгъэкъуэнымкІэ и ІуэхущІапіэхэм я унафэщіхэр.

Зэlущlэр нэхъыбэу зытраухуар КИФЩІ-м мэкъумэш Іэнатіэм пыщіа и зэгухьэныгъэхэм шхынхэкіыу къыщІагъэкІым хагъэхъуэнымкІэ, технологие и лъэныкъуэкІэ зэрелэжьыж Іэмалхэм зегъэужьынымкІэ щыІэ бгъэдыхьэкІэхэр зыхуэдэрщ. Абы къыдэкІуэуи тепсэлъыхьащ гъавэрэ пхъэщхьэмыщхьэу яхуэгъэхьэзырар щэхуакіуэхэм къезыгъащіэ центрхэр къыщызэгъэпэщынымкіэ хэкіыпіэу щыіэхэм.

ХьэрычэтыщІэхэм ягъэбелджылащ егъэлеяуэ къыдащіыліа санкцэхэм къадэунэхуа гугъуехьхэр къызэнэкІынымкІэ, ахэр нэхъ зытегъэщІа ІуэхущІапІэхэм защІэгъэкъуэнымкІэ псом япэу лэжьыпхъэхэр зыхуэдэри.

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Іуэхутхьэбзэхэр зэрырагъэфіэкіцэнцм хищіокъц

Федеральнэ Зэхуэсым и деж щы із кіуами, нэгъуэщі жэрдэмхэми. УФ-м и Хабзэгъэувхэм я советым и комиссэм видеоконференц ІэмалкІэ иригъэкіуэкіащ социальнэ политикэ іуэхухэм піэхэмрэ узыншагъэр щрагъэфіакіуэ іуэхутеухуа зэlущіэ. Абы хэташ КъБР-м и Парламентым и УнафэщІ, а комиссэм хэт Егоровэ Татьянэ.

ЗЭІУЩІЭМ щедэІуащ социальнэ политикэ Іуэхухэмкіэ комиссэм 2021 гъэм зэфіигъэк амрэ дызэрыт илъэсым и лэжьыгъэр зыхуиунэтІынумрэ.

УФ-м и щіыналъэхэм щылажьэ хабзэгъэув ІуэхущІапІэхэм я лІыкІуэхэр тепсэлъыхьащ ціыхухэм ягъуэт медицинэ, къэрал іуэхутхьэбзэхэр зэрырагъэфіэ-

Гъэмахуэр къызэрыблагъэр къалъытэри, зэlущlэм къыщаlэтащ сабий зыгъэпсэхущІапіэхэмрэ егъэфіэкіуэн зэрыхуейр. Абы къыкІэлъыкІуэу тепсэлъыхьащ куэдрэ узримыхьэлІэ узыфэхэр зэрагъэхъуж хущхъуэ лъапіэхэр къызэращэху щіыкіэм федеральнэ мыхьэнэ зэрыратынум. Мы Іуэхухэм хэплъэну траухуащ УФ-м и Хабзэгъзувхэм я советым мэлыжьыхьым и 26 -27-хэм Санкт-Петербург щригъэкІуэкІыну зэІущІэм

> КъБР-м и Парламентым и пресс-ІуэхушІапІэ.

Шынагьуэм пэщІоувэ

Бахъсэн щіынальэм щіыпіэ унафэр щызехьэнымкіэ и хэм я гугъу ящіащ шына-ІуэхущІапІэм и унафэщІ Балькъыз Артур иджыблагъэ гъуэ къэмыгъэхъуным, тер**иригъэкlуэкlащ Террор щlэпхъаджагъэхэр къэмыгъэ**- рор идеологием дишэхыхъунымкі экомиссэм и зэіущіэр. Щіыпіэм щыі экъулыкъущіапіэхэмрэ къуажэ унафэр щызэрахьэ іуэху- щіыным, дунейпсо террор **щіапіэхэмрэ абы теухуауэ ирагьэкіуэкі лэжьыгъэр** зэгухьэныгъэхэм я жьауэм зэрырагъэфіэкіуэнум, щыщіэныгъэ щыіэхэр зэрагъэзэкІуэжынум теухуат зэІущІэр. Абы кърихьэлІащ Бахъсэн шІыналъэм и прокурор Бэшорэ Аслъэн.

ЖЫЛАГЪУЭ-политикэ, унафэщіым жылагъуэ-экономикэ я лъэуэ зэфlагъэкlхэм я гугъу щхьэхуэу ищіащ Бахъсэн щіыналъэм кърикіуэм шыпіэ унафэр шызехьэ- Тохъутэмышыр. нымкІэ й ІуэхущІапІэм и

къуэдзэ Мухьэмэд ныкъуэкІэ щекІуэкІ зэхъуэ- Абы къызэрыхигъэщамкІэ, кІыныгъэхэр зыхуэдэм, абы- Бахъсэн щІыналъэм щопхэм яжь щіыналъэм къызэ- сэу террор щіэпхъаджарыщіиху щіыкіэм, террорым гъэхэр ялэжьу тезыр зыхьа пыщіа щіэпхъаджагъэхэр ціыху зыбжанэ. Дэтхэнэми къэмыгъэхъуным ехьэліа- я нэіэ зэратетыр, щхьэхуэзэрадэлажьэр, тепсэлъыхьащ

Апхуэдэу къуажэ унафэщІ-

гъуафізхэр абы пэіэшіэ къыщІэшыным, Иракымрэ Сириемрэ щекіуэкіа зауэкъыхэхута сабийхэм ядэІэпыкъуным хуэунэтІауэ ирагъэкІуэкІ лэжьыгъэм. Псалъэмакъ щхьэхуэ иращі экіащ террорыр зи лъабжьэ гупсысэхэм замыубгъуным хуэгъэза ІуэхущІафэхэм.

Балъкъыз Артур зэlущlэм кърихьэлІахэр джащ зи гугъу ящі щіэпхъаджагъэхэм хуэдэхэр къэмыгъэхъуным телэжьэну, щІалэгъуалэр псэкупсэлъэпкъыгуу къэгъэтэджыным хуэгъэза Іуэху нэхъыбэ ирагъэкіуэкіыну, іэщіагъэлі--иди мехшежднеч в мех гъуэзэну, Къэрал кІуэцІ ІуэхухэмкІэ министерстшынагъуэнагъэнвэмрэ шагъэмкіэ къэрал къулыкъущІапІэмрэ я къудамэу щыпіэм щыіэхэм ядэлэжьэну.

Зэхуэсым кърихьэл ахэр шхьэж и гупсысэкІэ зэдэгуэша нэужь, Террор щІэпхъаджагъэр къэмыгъэхъунымкІэ комиссэм и унафэм и проектыр къащтащ.

БЕСЛЪЭН Берд.

Ди къцэш республикэхэм

ЕрыскъыкІэ гугъу ехьынукъым

АДЫГЕЙ. *Республикэ унафэщІ*-<u>хэм зэрыжаlамкіэ, дяпэкіэ Ады-</u> гейм щылэжьэнущ жармыкіэ щхьэхуэхэр. Абыхэм цІыхухэм <u>къыщащэхуфынущ республикэм</u> къыщыщіагъэкі ерыскъыхэкіхэр.

къыщіэзыгъэкіам зэрищэ уасэрщ щызекІуэнур. Ар санкцэхэр къыщыттралъхьа зэман гугъумрэ уасэхэр щыдэүея лъэхъэнэмрэ цІыхухэм зэрадэІэпыкъу Іэмал гъуэзэджэщ.

АР-м и Іэтащхьэ КъумпІыл Мурат мэкъумэш Іэнатіэм епхауэ республикэм щылажьэ ІуэхущІапІэхэм я унафэщіхэр зэхуишэсри, Іуэхум щигъэгъуэзащ икіи жиіащ яхузэфІэкІымкІэ жылагъуэм ядэ-Іэпыкъун зэрыхуейр. «Адыгейм къыщыщІагъэкІ джэдыл, кхъуэл, хадэхэкіхэр, крупахэр, гъэшхэкіхэр, кхъуей, дагъэ, нэгъуэщІ куэди. ЩытыкІэ гугъум цІыхухэр зэригъэгужьеям, куэду зэрыщахуэм къыхэкІкІэ, абыхэм я уасэхэр драгъэуеящ, ауэ ахэр зэтес щІыжынымкіэ жармыкіэхэр сэбэп хъу-

Зыгъэпсэхугъуэ махуэхэм зэха- нущ», - жиlащ Іэтащхьэм. Икlи ды-<u>шэну жармыкіэм щащэнухэм</u> щІигъуащ Адыгейм ерыскъыхэкі ахъшэ лей тралъхьэнукъым, атІэ куэд къызэрыщыщІагъэкІыр, абыкіэ щыщіэныгъэ зэрамыіэнур.

ЕгъэджакІуэхэм ядоІэпыкъу

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. «Земский учитель» программэм хэтхэм 2022 гъэм шыщІэдзауэ республи-<u>кэм къыбгъэдэкІыу сом мини 100</u>

зырыз иратынущ. АбыкІэ хэгъэгу унафэщІхэр сэбэп хъуну хуейщ къалэ, къуажэ пхыдзахэм зи <u>ІэщІагъэм фІыуэ хэзыщІыкІ егъэ-</u> джакіуэхэр нэхъ тегушхуауэ кіуэ-

НЭГЪАБЭ а программэмкіэ къуажэ школхэм егъэджакіуэ 27-рэ кІуащ. Мы гъэми 22-рэ къащтэну я мурадщ. Фигу къэдгъэкІыжынщи, ціыху мин 50-м нэс зыдэс жылэ пхыдзахэм программэ шхьэхүэхэмкіэ лэжьэну кіуэ егъэджакіуэхэм къэралым сом зы мелуан ярет. Абы папщіэ іэщіагъэліым курыт щіэныгъэ е щІэныгъэ нэхъыщхьэ иІэн хуейщ, и ныбжьыр илъэс 55-м фІэмыкІауэ щытыпхъэщ.

«Земский учитель» программэм мы гъэм хыхьэну хуейхэм я дэфтэрхэр мэлыжьыхьым и 15 пщІондэ къыІах.

НЭШІЭПЫДЖЭ Замирэ.

Жылапхъэхэм йогугъу

Фигу къэдгъэкІыжынщи, Къэбэрдей-Балъкъэрым и къалащхьэ Налшык 2021 гъэм дыгъэгъазэм и 9 - 10-хэм щекіуэкІат Урысей Федерацэм мэкъумэш хозяйствэмкІэ и центрымрэ Нартыхумрэ сэхуранымкіэ жылапхъэхэр къыщІэзыгъэкІ-хэм я лъэпкъ зэгухьэныгъэмрэ (Краснодар къалэ и хэщіапіэщ) пэублэ зэгурыІуэныгъэ щызэраухыліа зэіущіэ.

А ІУЭХУМ кърикІуэу, иджыблагъэ Къэбэрдейгугъу тщІы мэкъумэш центрым Тэтэр, Башкир республикэхэм щиІэ и къудамэхэм я унафэщІхэу Новичков Виталийрэ Хаматшин Айдаррэ.

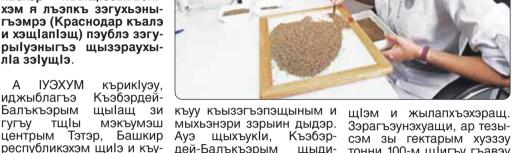
ХьэщІэхэм жаІам ятетщІыхьмэ, ахэр ди щІыналъэм къэкІуащ жылапхъэхэр щагъэхьэзыр хозяйствэхэмрэ а лъэны-Іуэхущіапіэхэмрэ піалъэ кіыхьым тещіыхьа зэгу- лъагъ продукцэ къыщіэзырыІуэныгъэхэр зэращіылІэным зыхуагъэхьэзырын папщІэ.

Урысейм мэкъумэш хопсом хуэмыдэжу гибрид нартыхум еймкІэ, ди республикэр УФ-м щыпэрытдэкіуэуи ягу къигъэкіызэпэщІзувэныгъэр щхьэусыгъуэ ящіу, ди къэралым санкцэхэр къыщы- щІыналъэхэми, пагъэува лъэхъэнэм Хэкур ерыскъыхэкІхэмкІэ

мыхьэнэри зэрыин дыдэр. Ауэ щыхъукіи, Къэбэрдей-Балъкъэрым щыди-Іэщ жылапхъэхэр къэгъэкІыным зи ІуэхущІафэр хуэзыгъэпса хозяйствэ бжыгъэу пщІым нэблагъэ. КъБР-м лэжьэн щыщІидзащ инновацэ щІыкІэм

тету жылапхъэхэр щызэмини 5 нэблагъэ зи хьэмэш фирмэми. Ар, къызэзяйствэмкіэ и центрым зи гугъу тщіы унэтіыныщи э и къудамэм и пашэ дэ Іуэхущ ап і э . Абы ипэ-Куржы Хьэсэнбий езым кІэ Бахъсэн къали къыщыхуэдэ унафэщІ-ІэщІагъэлІ- зэІуахащ технологиещІэ-

Куржы Хьэсэнбий хьэщІэхэр щигъэгъуэзащ ресхэм зэращыщыр, абы къы- публикэм щІэупщІэ зиІэ гъуащ Урысейм мэкъумэш жылапхъэу тонн мин 15-м жащ Украинэм къыщы- нэблагъэ илъэс къэс зэрыщагъэхьэзырым. Абыхэм ящыщу Урысейм и адрей гъунэгъухэми нэхъ щащэири- хур нартыху лъэпкъыгъуэ-

тонни 100-м щІигъу гъавэў къытрихыфынущ.

Мы лъэхъэнэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и мэкъумэшыщІэхэр яужь итщ Къэдгъэлъэгъуэнщи, щі эупщіэ нэхъ зиіэ жылапхъэхэр щыхасэ щІыгум нэхъри зэрыхагъэхъуэным. Абыхэм зэрагъэувамкіэ, къуэм телажьэ щіэныгъэ хадз, илъэсым хуэзэу тонн илъэс зы-тіу нэхъ дэмыкІыу, нартыху лъэпкъыгъуэщІэ къудейм ейм и гъэкІыф «Отбор» мэкъу- гугъу тщІынщи, зы илъэсым хуэзэу тонн 25-м нэбралъытэмкіэ, Урысейм и лагъэ жылапхъэу кърахьэмызакъузу, Европэ псом ліэфу хъунущ. Абы къиаращи, Къэбэрдей-Балъкъэрым гъэмкіэ щынэхъ лъэщ ды- дей-Балъкъэрым и ІэщіагъэлІхэм зэман гъунэгъум къриубыдэу ялъэкІынущ нартыху жылапхъэмкІэ нартыху хэм яжриlащ жылапхъэ- кlэ зэгъэпэща, «Гибрид урысей Федерацэр зэрыкъыщыгъэкІынымкІэ, СК» зыфІаща ІуэхущІапІэ- щыту зыхуэныкъуэнум и Іыхьэ пліанэр

> рыну ХьэшІэхэм ирагъэлъэхозяйствэмкІэ и центрым Къэбэрдей-Балъкъэрым щиІэ и къудамэм егъэщіыліарэ іэщіагъэлі нэскъэрал хэри шылажьэу, жылапхъэхэм я фагъыр иджырей ІэмэпсымэхэмкІэ къыщапщытэ биолаборатхен еІшпуеіш едмедот зиІэ жылапхъэхэр щызэ-

хадзыж биофабрикэмрэ. Новичков Василийрэ Хаматшин Айдаррэ къыхагъэщащ ялъэгъуахэмкІэ арэзы зэрыхъуар икІи жа-Іащ Къэбэрдей-Балъкъэрым жылапхъэ ІуэхумкІэ и ІэщІагъэлІхэм къыкІэлъыкІуэ сэгъуэм къыщыщІэдзауэ ядэлэжьэну зэрыхьэзырыр.

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Жэрдэмхэр даІыгъ

Къэбэрдей-Балъкъэрым Курортхэм- жеlэ министерствэм къэрал програми сіммехеішеухуісух сильне симехем на вертиний и симементи и симементи и сіммеженти и симементи и симе налъэм а ІэнатІэм зегъэужьыным теухуа жэрдэмхэр дэіыгъынымкіэ лъэіу тхылъхэр мы махуэхэм егъэхьэзыр.

УФ-м ТуризмэмкІэ и къулыкъущІапІэм иригъэкІуэкІ зэхьэзэхуэм ирихэтын хүэдэу министерствэм а тхылъхэр мэлыжьыхь мазэм и япэ махуэхэм ирихьэл эу хьэзыр ищІынущ. «Туризмэм и зыужьыныгъэр» къэрал программэр гъэзэщla хъун папщіэ къэрал къулыкъущіапіэр щіыналъэхэм щызэрагъэпэща жэрдэмхэм хоплъэ, хэгъэгупсо мыхьэнэ зиlэхэр, щІыпіэм и экономикэ Іэнатіэм зезыгъэІэтынухэр къыхах. Зэхьэзэхуэр зэфІэкІа нэужь, къэрал бюджетым къыхэкІыу мылъку зыхухахыну щІыналъэхэм я цІэр къраІуэнущ.

Япэ лъэбакъўэў, КъБР-м зэхьэзэхүэм къигъзув мардэхэм къитасэ проектхэр къыщыхахынущ, абыхэм мыхьэнэуэ яІэмрэ щІыналъэм зэрызыщиужьыну щІыкІэхэмрэ зэпалъытынущ.

«НобэкІэ къыхэкІа проектхэм уеплъмэ, узыІэпызымышэ, мыр гъэзэщіа хъуарэт зыхужумыІэн куэд яхэткъым - псори щІэщыгъуэщ икІи ди экономикэм хэхъуэ къыхуэзыхын Іуэхуу къэплъытэ хъунущ. ларди 3,5-рэ илъщ. Апхуэдиз мылъкур Проектхэм къагъзув жэрдэмхэм сом мелуани 100 хуэдиз текІуэдэнущ. Зэхьэзэхуэр зэрекіуэкіыну хабзэм къигъэув жыпхъэм итіэсэн щхьэкіэ проектхэмкіэ упщіз зиіз дэтхэнэ хьэрычэтыщізми ми- ным хузунэтіащ. нистерствэм зыкъыхуигъазэ хъунущ», -

къудамэм и унафэшІ Нало Мадинэ.

Къэрал программэм тещІыхьа зэхьэзэхуэм къыщыхэжаныкІым Іэмал иІэщ хьэрычэтыщІэм автотуристхэм я увыІэпіэхэр зэригъэпэщыну, псы Іуфэ зыгъэпсэхупіэхэр къызэіуихыну, дыкъэзыухъуреихь дунейм и дахагъэр щигъэлъагъуэ бгылъэрызекіуэ гъуэгущіэхэр хишыну, нэгузегъэужь ІэнатІэхэр иригъэфІэкІуэну. Абы къищынэмыщІауэ, хьэрычэтыщІэхэр хуитщ жыжьэ мыкІуэфынухэм папщіэ турист лъагъуэ щхьэхуэхэр пхашыну, щіыпіэм и дахагъ псори щынэрылъагъу зыгъэпсэхупІэ унэхэр яухуэну, лъагъуэрыгъуазэхэмрэ лъагъуэхэшхэмрэ

Зы проектым лъысыну сомыр мелуанищым щегъэжьауэ мелуанипщіым нэсынкіэ хъунущ. Зэлъытар проектыр зытеухуа Іуэхугъуэращ. Ауэ жэрдэмыр къыхэзылъхьэ хьэрычэтыщІэм зыщигъэгъупщэ хъунукъым и проектым текІуэдэну мылъкум и процент 30-р езым итын (ипшынын) икій ар 2022 гъэм и кіэ пщіондэ игъэзэщІэн зэрыхуейр.

Туризм жэрдэмхэм псоми зэгъусэу трагъэкІуэдэну къэрал бюджетым сом метуризм ІэнатІэр щІэмыужьыхыным, абы пыща хьэрычэтыщіэхэм защіэгъэкъуэным, лэжьапіэщіэхэр къызэгъэпэщыным, хэгъэгу зыгъэпсэхугъуэр щІэщыгъуэ щІы-

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

advghepsale.ru 🖸 Адыгэ Псалъэ adyghe@mail.ru Адыгэ Псалъэ apkbr.ru smikbr.ru

ANUIS MANUE

Зэзыгъэціц гупыр я къалэнхэм пэрохьэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек и Унафэм ипкъ иткіэ, КъБР-м щіэблэм курыт щІэныгъэ щрагъэгъуэту ит Іуэхущіапіэхэр зэгъэпэщыжыныр зэрекіуэкіым кіэлъыплъ икіи абы пыщ а Іуэхухэр зэзыгъзују гупым лэжьэн шји-

КЪБР-м и Правительствэм и вице-премьер Хъубий Марат и нэІэ щІэт ЗэзыгъэуІу гупым и япэ зэхуэсыр иджыблагъэ зэхэтащ. Гупым хагъэхьаш министерствэхэм я лэжьакіуэхэр, къалэхэмрэ щІыналъэхэмрэ щІыпІэ унафэр щызехьэнымкіэ щыіэ Іуэхущіапіэхэм я унафэщіхэр, егъэджэныгъэм пыщlа къулыкъущІапІэхэм я ІэщІагъэліхэр.

КъБР-м и Правительствэмрэ УФ-м ЕгъэджэныгъэмкІэ и министерствэмрэ зэращіыліа зэгурыіуэныгъэм къызэригъзувымкіз, упщізхэм жэуапыр етыныр. ди хэгъэгум ит курыт еджапіэхэм ящыщу 50 піалъэ дыныр, нэгъуэщіхэри», - жикІэщІым къриубыдэу зэ- Іащ Хъубий Марат зэхуэсыр гъэпэщыжын хуейщ. ПщІым къыщызэІуихым. лэжьыгъэхэр илъэситІым шызэфІагъэкІынуш.

иригъэкІуэкІыну и пщэ къы- хигъэщамкІэ, КъБР-м ит дэхуэнущ. Абы хеубыдэ зэ- курыт еджапІэхэм ящыщу рагъэпэщыж еджапіэхэм 75-р зэгъэпэщыжыным хуэкІуэурэ Іуэхур зэрызэтеуб- ныкъуэщ. «Унашхьэхэр зэлам еплъыныр, хуей щы- хъуэкІыным щегъэжьауэ хъум деж лэжьыгъэр унэ- лъэгухэр щ эрыщ эу илъхьэтіыныр, зыхущыщіэ зэхъуэ- жыным щыщіэкіыжу ухуакІыныгъэхэр хэлъхьэныр, кІуэхэм лэжьыгъэшхуэ къахуагъэува піалъэм къимы- пэщылъщ. Еджапіэхэм я зэтіасэмэ, ар къызыхэкіыр гъэпэщыжыным зэхэгъэкІыныр, къыкъуэкІ щІыналъэ проект дгъэхьэзы-

лъэпощхьэпохэр гъэкІуэ-

КъБР-м егъэджэныгъэмкіэ, щіэныгъэмрэ щіалэ-«Зэзыгъэуlу гупым лэжьы- гъуалэм я ІуэхухэмкІэ и мизэмылІэужьыгъуэхэр нистр Езауэ Анзор къызэрыехьэлІа

министрым.

зыхуей 2023 гъэм и кІэ пщІондэ зэ- игъуэтыну теплъэм еджакІуэ фІэкІын хуейщ. Дызэрыт цІыкІухэм я адэ-анэхэри илъэсым еджапіэ 29-м лэ- егъэджакіуэхэри хэпсэлъыжьыгъэхэм щыщІидзэнущ. хьыну Іэмал зэрыщыІэр.

ращ. «Къэбэрдей-Балъкъэр Абы къэралпсо бюджетым Республикэм егъэджэныгъэ къыхэкІыу сом меларди 2,3-Ізнатіэр щегъэфізкіуэным рэ трагъэкіуэдэнущ. Къэратеухуауэ» проектыр 2022 лым къиутыпщ сомыр зыхугъэм тещІыхьащ, сыт хуэдэ хахар зэгъэпэщыжыныгъэлэжьыгъэ егъэкІуэкІын хуей- хэм я закъуэкъым. Ар трами, сыт хуэныкъуэми абы гъэкІуэдэнущ еджэныгъэр къегъэлъагъуэ», - жиlащ иджырей мардэхэм тету зэтраублэн папщІэ зыхуэны-«Егъэджэныгъэ» къэрал къуэну техникэ, нэрылъагъу программэм ипкъ иткіэ іэмэпсымэхэр къэщэхунми, еджапіэ 50 къыхахащ. Ахэр методикэ тхылъхэмрэ пліахуэгъэзэжыным, нэпэхэмрэ зэхуэхьэсынми. къэгъэщІэрэщІэжыным, Программэм хэлъ щІэщыщІэрыщІэу зехьэным теу- гъуэхэм ящыщщ еджапІэ хуауэ щыІэ лэжьыгъэхэр кІуэцІыр щызэрахьэкІэ абы

Абы къищынэмыщІауэ, лэжьыгъэхэм ящыщщ цІыкІухэм я шынагъуэншагъэр къызэзыгъэпэщ Іэмэпсымэхэр дыхьэпІэм, еджапІэ кІуэцІхэм щыгъэувыныр. Зыхуеину тхылъхэр къэщэхуным сом мелуан 14-м хуаутІыпщащ шІигъу КъБР-м и Іэтащхьэм и унафэкІэ.

Зэхүэсым хэтахэр «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэ ІэнатІэр щегъэфІэкІуэным теухуауэ» проектыр фІыуэ яджа, тепсэлъыхьа нэужь, абы къигъэув Іуэхугъуэхэр щыубзыхуа «гъуэгу картэр» къащ-

Прохладнэм дэт курыт еджапІэ №42-мрэ гимназие №6-мрэ зэгъэпэщыжыным хуэунэтіа лэжьыгъэхэм щіадзакІэщ, Тэрч къалэм дэт, Мэлбахъуэ Тимборэ и цІэр зезыхьэ курыт еджапІэ №3мрэ лицей Nº1-мрэ ухуакІуэхэм мы сыхьэтым къэзыпщытэ-зэзыгъэзахуэ Іуэхухэр и кІэм щынагъэс, мэлыжьыхьым и 25-м Іуэхум пэрыувэнущ. ЕджапІэ 20-м ехьэлІапхъэ лэжьыгъэхэм ятеухуа зэгуры Іуэныгъэхэр гъатхэпэм и 28-м щегъэжьауэ мэлыжьыхьым и 8 пщІондэ ухуакіуэхэм иращіыліэ-

«ЩІыналъэхэм я депутат гупхэм я нэіэ тетынущ екіўэкі ухуэныгъэхэм. КъБР-м и Іэтащхьэм къалэнхэр къытхуигъэуващ, дэ ахэр дгъэзэщІэну къытпэщылъщ», жиlащ зэхуэсым и кlэм Хъубий Марат.

ШУРДЫМ Динэ.

Куэдым гъуэгугъэлъагъуэ тхуэхъуа нэхъыжьыфІ

зэхуэдитіу, зызумыпшытыфынрэ плъэ- ещіэ іэщіагъэлі нэс ухъун папщіэ, къикіуэт мыкіынрэ щымыі эу къыщыпщыхъу лъэ- жыхуаіэр умыщі эу, щі эм и лъыхъуакіў эу хъэнэр хьэлэмэтщ, гъэщІэгъуэнщ, гу- ущытын зэрыхуейр. ЦІыху пэжу, зэпІэкъинэщ. А зэманым зэтоувэ ціыхум и зэрыту зи дунейр езыхьэкі ди нэхъы-хьэл-щэныр, гъащіэм хуиіэ еплъыкіэр, жьыфіыр илъэсиплікіэ лэжьащ ГЭК-м къыгуроlуэ жылагъуэм и зэхэтыкlэр, (Къэрал экзамен комиссэм) и унафэщlу. ныбжьэгъугъэмрэ гурыщіз къабзэмрэ я Апхуэдэу ар хахауэ щытащ Къэбэрдей-Балъабжьэхэри гъэтіылъа мэхъу. Къи- лъкъэрым и Суд нэхъыщхьэм и заседатенэмыщауэ, зэи имыхужу гу лъащам лу. Сыт хуэдэ къалэн пщэрылъ къыщащакъонэри, абы «абгъуэ» щаща узыхэхуэ ми, зэрихабзэу, Пылым ар егъэзаща гукти Іуэхугъуэхэмрэ узрихьэліэ ціыхухэмрэ псэкій абы етауэ, гукъыдэж ин иізу. ящыщ куэдым. А псоми мыхьэнэуэ яІэр иужькіэщ къыщыбгурыіуэжыр, гъа-щіэм ухэувэу ерэ фіырэ нэсу зыхэпщіыкі лэмыпэм къыпыкіащ щіэныгъэ лэжьыгъэу хъуа нэужьщ.

ЛІЭЩІЫГЪУЭ блэкіам и 80 гъэхэм мэкъумэшым пыща Іэщагъэхэм ди республисэри. 1981 гъэм курыт школыр ехъулІэ-Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и а мэкъумэш факультетыр и лъабжьэу. Зэи сщыгъупщэркъым институтым и гъэ симпозиумым, нэгъуэщІхэми. пщіантіэ хуитышхуэм дыщыщызэхуэса япэ къыдитат абы щыгъуэ Іэуес. Абыхэм ящыщ езым и къалэмыпэм къыпык ахэри яхэту. иужькІэ къытщхьэпэжащ бжьэгъу студентхэм.

Пыл Ізуес гистологиемкіз дригъаджэрти, а предмет гугъур тынш къытщищТырт, тфІэгъэщІэгъуэн хъу Іэмалхэр къигъуэкіуэкіырт. Гурыіуэгъуейуэ къытщыхъу нэхъ тыншкІэ тхузэрихъуэкІырт. Дэри, псы хуэлІа къэкІыгъэм хуэдэў, ди егъэджакІуэм и жьэм къыжьэдэк псори «зыщ этшэрт», гукІи псэкІи къатщтэрт, къытхуигъэув къалэнхэр тфіэфіу дгъэзащіэрт.

Адыгэ хабзэ дахэ зыхэлъ, нэмыс зиІэ, нэхъыжьхэми нэхъышІэхэми бээ къахуэзыгъуэтыф ціыху щыпкъэм пщіэшхуэ щиіэт къыдэлажьэхэми иригъаджэ студентхэми я деж. Ноби аращ. Сыт хуэдэ ІуэхукІи бгъэдыхьэ - лъэкІ псомкІи сэбэп къыпхуэхъунущ Пылыр, чэнджэщыфІхэри къыўитынущ. Абы и жыІэм утетми, ущыуэну-

Еджэныр къэзыухыу щІэныгъэм хыхьа сэ схуэдэ гъэсэнхэр и мащІэкъым нэхъыжыфІым. Егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэм, 55-м нэсым а еджагъэшхуэм и унафэм щІэту куэдым ягъэзэщІащ магистр, кандидат, доктор диссертацэхэр. ЩІэныгъэм, егъэджэныгъэм я «дэкlуеипlэ» псори къызэзынэкІа Пыл Іэуес (ар щытащ кафедрэм и аспиранту, ассистенту, егъэ-

Щіалэгъуэ ныбжьым уитрэ дунейр уи джакіуэ нэхъыжьу, доценту, профессору)

Биологие щіэныгъэхэм я доктор, 200-м щІигъу, монографие щхьэхуэхэр, методикэ чэнджэщхэр зэрыт тхылъхэр яхэту. Ар щІэх-щІэхыурэ ирагъэблагъэ щІэныгъэ конференцхэм, конгрессхэм, съездкэм шыхуеджа студентхэм сащышаш хэм. Апхуэдэу ар хэтащ Анатомхэм, гистологхэм, эмбриологхэм я дунейпсо ассоциныгъэкІэ къэзухри, лъэпощхьэпоуншэу сы- ацэм и конгрессу Ульяновск къалэм 2002 щІэтІысхьат Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал гъэм щекІуэкІам, Морфологхэм я дунеймэкъумэш институтым ветеринариемкіэ и псо зэгухьэныгъэм и конгрессу 2008 гъэм факультетым. СССР-м и Министрхэм я Со- Бухара щызэхашам, Анатомхэм, гистоветым и унафэкіэ а еджапіэ нэхъыщхьэр а логхэм, эмбриологхэм я урысейпсо съезду илъэсым и гъэмахуэм къызэlуаха къудейт, 2013, 2019 гъэхэм Саратов, Воронеж къалэхэм къыщызэрагъэпэщам, 2014 гъэм Смоленск къыщызэјуаха дунейпсо щіэны-

Зи лэжьыгъэр хьэлэлу езыхьэк щІэнымахуэр. Гупышхуэу зэхэт студент щІалэ- гъэлІым къыхуагъэфэщащ «УФ-м и еджагъуалэм япэу къыдбгъэдыхьауэ щытар піэ нэхъыщхьэм щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ», Пыл Іэуес Хъусен и къуэрат. Зи нэгур «КъБР-м егъэджэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ и зэлъыlуха, гуапагъэ къызыбгъэдэкі, дзыхь лэжьакіуэ» ціэ лъапіэхэр, щіыхь, фіыщіэ зыхуэпщІ хъуну цІыхуу занщІэу къытщы- тхылъхэр. Кавказ Ищхъэрэр зэрыщыту хъуащ ар (гъащІэми къигъэлъэгъуащ къапщтэмэ, Пыл Іэуесщ гистологиемкІэ дызэрыщымыуар). ЩІалэгъуалэ зэхэтым кандидат, доктор диссертацэхэр япэ дыдэу сэлам къыдихри, Пылым дигъэцІыхуащ зыгъэхьэзырар. Апхуэдэу абы Урысей Федыщеджэну институтыр, ди факультетыр, дерацэм щыяпэу щіэныгъэ монографиеу абы щекіуэкі іуэхугъуэ куэдым къытхутеп- щы къыдигъэкіащ АПК-м и іэщіагъэліхэр сэлъыхьащ, удимыхьэхынкіэ іэмал имыіэу, иригъуэзэну. Къыхэзгъэщынщи, а щіэзэхэщ ык ы гъуэу, гупсэхүү. Гүмрэ псэмрэ ныгъэл ыр и ныбжьэг ъухэм, иригъаджэхэм дыхьэ, дерс къызыхэтхын псалъэ хуабэ, куэдрэ яхуоупсэ лэжьыгъэм къащыхуэщгуапэ куэд къыджиlат, чэнджэщыфхэри хьэпэжыну тхылъ гъэщlэгъуэнхэмкlэ,

ЩІэблэ куэдым я егъэджакіуэ, гъэсакіуэ нэсщ Пыл Ізуес. Ар гъащІэр фІыуэ зылъагъу, иригъаджэхэм адэ пэлъытэ, ныбжьэгъу пэж, нэхъыжьыфІ яхуэхъуф цІыхущ. Лъытэныгъэ лъагэ щиІэщ абы щІэнытурэ, къигъэсэбэпурэ. Ди егъэджакіуэр и гъэ дунейми. Ціыхухэм къыхуащі гулъы-ІэщІагъэм зыуэ хуэІэзэти, лекцэхэри семи- тэр, жылагъуэм щиІэ пщІэ лъагэр Іэуес нархэри жыджэру, купщІафІэу иригъэ- къихьащ зыпэрыт ІэнатІэм, лэжьыгъэм яхуиІэ жэуаплыныгъэмкІэ, бгъэдэлъ щІэщіэныгъэ медицинэ терминхэр зэрыхъукіэ ныгъэ куумкіэ, зэхэщіыкі инымкіэ, и псэ къабзагъымкІэ.

Нобэ, гъатхэпэм и 31-р, Пыл Іэуес Хъусен и къуэр къыщалъхуа махуэщ. 1945 гъэм и гъатхэм дунейм къытехьа щ алэр мамырыгъэм, цІыхугъэм, гуапагъэм я джакіуэ хуэдэт. Ди щіалэгъўэм къыщыщіэдзаўэ иджыри къэс гъуэгугъэлъагъуэу, ущиякіуэу, чэнджэщэгъуу диіэ а нэхъыжыфым, лъэпкъ щіэныгъэм хэлъхьэныгъэшхуэхэр хуэзыщ еджагъэшхуэм, къэхутакіуэ емызэшым, ныбжьэгъу пэжым, Пылхэ я унагъуэм и тхьэмадэм ди гуапэу дохъуэхъу узыншагъэ быдэ иІэну.

Уи псэм пэпщІу плъагъу адыгэбзэр зыІурылъ уи щІэблэ дахэм я насып куэд плъагъуну, Ізуес. Уз езыр узэрыбей пщІэр, хабзэр, нэмысыр, цІыхугъэ лъагэр щІэныгъэ-къэхутэныгъэхэм зэрыхэт илъэс къыпщхьэпэж зэпыту дунейм Тхьэм утри-

> биологие щІэныгъэхэм я кандидат, КъБКъМУ-м ветеринар медицинэмкІэ и кафедрэм и доцент.

> > Мэлыжьыхьым и 1.

♦Къуалэбзухэм я дунейпсо ма-

♦Ауанымрэ дыхьэшхымрэ я

публикэм и цІыхубэ артисткэ,

УФ-м щыхь зиіэ и артисткэ Ша-

уэжь Розэ къыщалъхуа махуэщ.

КъШР-м и ціыхубэ дохутыр,

жылагъуэ лэжьакіуэ Тэмазэ Ана-

толэ и ныбжьыр илъэс 79-рэ

Адыгэ

хуэщ

махуэщ.

ирокъу.

♦Уэрэджыlакіуэ,

Щэныгъэр и лъагъуэу

Нобэ ди псэлъэгъущ химие щІэныгъэхэм я кандидат, Урысейм и щіэныгъэлі ныбжьыщ Гэхэм я зэгухьэныгъэм хэт Къуэкъуей (Алмэ) Анетэ. Ар Къармэхьэблэ къуажэм къыщыхъуащ, Къэхъун унагъуэу щопсэу. КъБКъУмрэ медицинэмкіэ колледжымрэ щолажьэ. ЩІэныгъэм зэрыдихьэхам, къехъулІэхэм теухуауэ депсэлъащи, зэвгъэцІыху.

 Анетэ, еджапіэ нэхъыщхьэм ущіэсыху сыт хуэдэ ехъуліэныгъэхэр уиіа?

- Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым химиемкІэ и къудамэм сыщеджащ: бакалавриатыр, магистратурэр, аспирантурэр къэзухащ. Библиотекэхэм куэдрэ сыщІэст, нэгъуэ-

шІыбзэкіэ шыіэ тхыгъэхэр зэздзэкіыурэ шышіэзджыкІи къэхъуу. Университетым Іуащхьэмахуэ лъапэ щІэх-щІэхыурэ щригъэкІуэкІыу щыта консфіэгъэщіэгъуэну. ференцэхэм сыкіуэрт Шэшэн Республикэм, Москва, Рязань, Дон Іус Ростов къалэм конференцэхэм сыщыхэтащ. ЩІыналъэ куэдым къикі щІэныгъэліхэр щызэхуэсырт абыхэм. Ныбжьэгъу дызэхуэхъухэрт, дызэпсалъэрт, дызэчэнджэщырт. Псалъэм папщІэ, дэ къэхутэныгъэ щхьэхуэхэр едгъэкІуэкІыну, дызэрелэжьын Іэмэпсымэ димыІэмэ, абыхэм яхуедгъэхьурэ, дызыхуейхэр къыщытхуапщытаи

Аспирантурэм сыщеджэху къызатащ КъБР-м тельствэм и стипендиемрэ. ЩІэныгъэ-техникэ унэтіыныгъэмкіэ Іуэхущіапіэ ціыкіу зыгъэлажьэхэм я фондым къызэригъэпэща «Умник» зэпеуэм химиемкІэ грант къыщысхьауэ щытащ. Полимерхэкіхэмкіэ щіэныгъэ-къэхутэныгъэ лэжьыгъэ полимер материалхэмкІэ Германием, Галле къалэм щекІуэкІа 13-нэ дунейпсо конференцым едгъэхьауэ щытати, грант къыдатащ университетым щыщу цІыхуип-

- 2013 гъэм химие щіэныгъэхэм я кандидат

ухъуащ. Сытыт уи диссертацэр зытеухуар? - Ди республикэми Москваи сыщелэжьащ диссертацэм. Псым тыншу хэткІухь полимер лІэужьыгъуэщІэхэмрэ аминокислотхэмрэ делэжьащ. Ар къыщысэбэпынущ, псалъэм папщІэ, мэкъумэшым. Жылапхъэр хыумысэ щІыкІэ, полимер растворым хэплъхьэрэ, итlанэ щіым тепсэмэ, хьэпlацlэхэм щыхъума мэхъу. Абы нэмыщІ, псынщІэуи кърегъэкІыкІ жылэр жылэм хуримыкъу!амэ,абы хэт аминокислотам егъэнщІыж. Дыкъэзыухъуреихь щІыуэпсми ахэр зэран зэрыхуэмыхъур къэтхутащ.

Егъэлеяуэ фіыщіэ яхузощі си щіэныгъэр хэзгъэхъуэнымкІэ сэбэп къысхуэхъуахэм, сызыунэтІахэм. Бакалавриатым си диплом лэжьыгъэм и щІэныгъэ унафэщІу щытащ Бэджий Мадинэ, профессор Малкандуев Исуф - магистратурэмрэ аспирантурэмрэ.

- Химиер зэран щыхъуи щыІэщ, нэхъ

къызэрыгуэкіыу сыт тщіапхъэр? Химие хэмыту ди нэгу къытхущІэгъэхьэну къым ди гъащ эр. Ар зэран щыхъунк эхъунур ебгъэлеймэщ. Псалъэм папщІэ, хущхъуэ ущефэкІэ, хэзыгъэгъуазэм укъеджэн хуейщ, узэмызыщахуэ кремхэри. Ахэр псоми зэхуэдэу езэгъынукъыми, учэнджащэурэ, уеджэурэ ууейм укъытеувы апхъэщ.

 Уи лэжьыгъэ ІэнатІэхэм утезгъэпсэ-<u>лъыхьынут.</u>

- «Зикомбо» ООО-м лаборант-аналитикы къыщыщІэздзащ. Илъэс дэкІри, «Золотой колос» ООО-м и лабораторэм и унафэщ у сык у ащ, «Полимерные технологии» ООО-м и генеральнэ

унафэщІуи сыщытащ. А ІуэхущІапІэхэм си щІэныгъэм зэрыхагъэхъуам шэч хэлъкъым, Іуэху гугъухэм зеспщытрэ и кІэм нэзгъэсыфу саузэдащ.

Иджыпсту ди университетым ЩІэныгъэ-къэпщытэныгъэхэмкІэ и управленэм сыщолажьэ, медицинэмкІэ колледжым химиер щызогъэдж, хамэ къэралхэм къик а студентхэми садолажьэ. Ебгъаджэхэм сыт яхужыпІэн? Узы-

<u> шыгугъын хуэдэхэ?</u> - Акъыл яІэщ, псом нэхъыщхьэращи. Щхьэхыи Іэтащхьэм и стипендиемрэ УФ-м и Прави- нэ къахэкІми, Іэмал сыхуекІуэурэ еджэным дызогъэхьэх. Интернетым хъарзынэу ирогъуазэ. Дэ дыщеджэм тхылъ къэлъыхъуэным тедгъэ-

кІуадэу щыта зэманыр абыхэм еджэным хухах,

зыхуейр тыншу интернетым къыщагъуэтри. Къапщтэмэ, хамэ къэрал къикІа студенхэм езыхэм щІэныгъэ куу ябгъэдэлъщ, химием фіыуэ хащіыкі, урысыбзэкіэ яхуэмыгъэіэкіуэлъакІуэу аращи, терминхэр ягурызгъэІуэным нэхъ соліаліэ.

<u>- Химием сытыт ущ1идихьэхар?</u>

- Химиемрэ биологиемрэ сфІэфІт школым сыщыщІэсым, нэхъ щІэкъузауи седжэрт. Нэхъапэјуэхэм медицинэм сыхуеджэну сехъуапсэу щытами, химием сызэрыкІуам сыщогуфІыкІыж Экзаменибгъу стауэ щытащ сэ университетым сыщыщІэтІысхьэм щыгъуэ. ЦІыхум ІэщІагъэу къыхихынур, щІэныгъэу зэригъэгъуэтыфынум и кууагъыр куэдкіэ елъытащ школым щигъуэт лъабжьэм. Лъабжьэр быдэмэ, цІыхур гупсысэфу йосэ. Химием сызэрыдихьэхар зи фІыщІэр школым абыкІэ сыщезыгъэджа Мэкъуауэ Толэщ. И дерсхэм мыхьэнэ хэха зэрестыр ищІэрти, нэхъ лейуи зэман къыстригъэкІуадэрт. Олимпиадэхэм сыщыхуигъэхьэзырхэм деж, пщэдджыжым сыхьэти 7-м школым дыкІуэрти, къыздэлажьэрт. И гугъуехьри кІуэдыртэкъым, сыт щыгъуи увыпlэфlхэр къэсхьырт. Сэ eтlyaнэ школым сыщеджэрт. Япэ школым химиемкІэ я егъэджакІуэу щыта Бышэн Зэмахъшир щІыналъэм и школакіуэхэм папщіэ дерсхэр къызэіуихати, сэри илъэситІкІэ сыкІуащ. Абы дызригъэджахэм, дигъэлъэгъуа химие реакцэхэм университетым дыщІэтІысхьа нэужь дрихьэлІэжат. Дезыгъаджэхэм Зэмахъшир яцІыхурт, и цІэр фіыкіэ ираіуэрт. Лъапэ махуэкіэ сыщіэбэкъуауэ гуэуэжын щхьэк!э. Апхуэдабээщ бзылъхугъэхэм жып!э хъунущ еджап!э нэхъыщхьэм абыхэм я фІыгъэкІэ, Тхьэм я ахърэтыр нэху ищІ! «Дзэлыкъуэ щІыналъэм къикІхэр нэхъыфІ дыдэу йоджэ, иджыри къэс зэрызгъэунэхуамкіэ, къыдэкіыт доскам, зэхэдгъэкІынти», - жиІэри сыкъыдишауэ щытащ химиемкІэ университетым дыщезыгъэджа ТхьэщІокъуэ Назир. Сэри си жэуап тыкіэмкіэ арэзы сщіат.

Епсэльар ГУГЪУЭТ Заремэщ.

Гъатхэ лэжьыгъэхэр йокІуэкІ

Ди къалащхьэмрэ жылагъуэхэмрэ зэпызыщІэ «Кавказ» федеральнэ гъуэгубгъухэр зэщІагъэкъабзэ.

ТРАНСПОРТЫМ къызэранэкІа кІэрыхубжьэрыхухэр, гъуэгубгъухэм къыІуна удз гуэщІыкІа къудамэ гъуахэр - зэлэжьын ягъуэт коммунальнэ службэхэмрэ «Экологистика» ІуэхущІапІэмрэ. Абыхэм ирахыурэ Іуаш федерал гъуэгум и лъэныкъуитІми ирикіуэу Іут дэшхуейхэм, Іэнейхэм, кІейхэм хэгъукіауэ яхэт-

КъыдэкІуэу Налшык и «Дубки» районым щагъэува ТекІуэныгъэм и фэеплъыр, къыдэлъэдапІэм щыт нал гъэжар, Налшыкрэ Аруан районымрэ я гъунапкъэм хуэзэу щыт зауэм хэкІуэдахэм я фэеплъыр псом япэу зыхуей хуагъазэ. Иджыпсту а щІыпІэхэм куэду къыщокІ япэу къэгъэгъа епэр щхъуэкІэплъыкІэхэр. Куэд мыщІэу абыхэм я пІэм къйувэнущ бжьынгъагъэ (тюльпан) зэмыфэгъухэмрэ бжьыхьэ хъуху итыну гуащэщхьэцхэмрэ (гладиолусхэмрэ). Мэлыжьыхьым щыщІэдзауэ гъуэгубгъу жыгхэм сэху

Іуащхьэмахуэ, Шэрэдж щІыналъэхэр турист кІуапІэу зэрыщытым къыхэкІыу, лэжьыгъэхэм нэхъ пасэжу щыпэрыхьащ: бжьыхьэ - щІымахуэ лъэхъэнэм сэкъат зыгъуэта гъуэгухэмрэ транспорт гъзувыпІзхэмрэ зыхуей хуагъазэ, бгыхэм къелъэлъэхыу гъуэгубгъухэм щызэтрихьэ мывэ кіэшхъымрэ пшахъуэмрэ трах. Щіыналъэхэр зэщІэгъэкъэбзэным теухуауэ гъэ къэс гъатхэпэмрэ мэлыжыхьымрэ ирагъэкіуэкі мазиті лэжьыгъэр сэбэпышхуэ мэхъу Май махуэшхуэхэм республикэр зэlузэпэщу lущlэным-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Дунейм щыхъыбархэр

Я хэкухэм мэкіуэж

Дызэрыщыгъуазэщи, ди къэралым щылэжьэну цІыху куэд къокіуэ хамэ хэкухэм къикІыурэ. Абыхэм я нэхъыбэр Узбекистаным, Таджикстаным, Азербайджаным щыщщ.

КЪЫЩІЭКІУЭР ди сомыр езыхэм я ахъшэм нэхърэ я деж зэрыщынэхъ лъапІэрщ. Къапщтэмэ, зы илъэс-илъэситІым къриубыдэу Урысейм гугъу зыщрагъэхьмэ, узбекхэм я хэкум унэ дэгъуэ щаухуэфу жаІэ абыхэм. Ди къэралым къыхуагъэува санкцэхэм я зэран йок апхуэдэхэми – сомым и пщІэр ехуэхащи, я фейдэ хэлъыжкъым ди деж шылэжьэным. Абы къыдэкІуэу, къалэжьар я унагъуэхэм зэрыхуагъэхьу щыта Іэмалхэри, а Іуэхутхьэбзэр къахузэфІэзыгъэкІыў щыта банкхэри нэхъ мащІэ хъуащ.

Хамэ къэрал къикІхэр нэхъыбэу зыпэрытыр ухуэныгъэ ІэнатІэращ. Ухуэныгъэм ирахьэлІэ пкъыгъуэхэм я уасэр зэрыдэкІуеям къыхэкІыу унэу ящІым, зэра-гъэпэщыжым я бжыгъэри

абыхэм нэхъапэхэм хуэдэу фейдэ къызыпэкІуэ ІэнатІэ ягъуэтыжыркъым. Ахэр мы зэманым ухуэныгъэхэри иджырей архигугъу езыгъэхьхэм ящыщщ я щІыналъэхэм зэрымыкІуэжыфыр – кхъухьлъатэхэр, мафІэгухэр я щіыпіэм е кіуэххэркъым, щогуфіыкі и псэупіэм блэкіхэм лажьэ закъуэт акъуэхэми уасэк э япэлъэщыркъым.

Гъуджэм хуэдэу укъэзырыщ унэ

Инджылызым и Ричмонд къалэм щыщ гуэрым и ухуэныгъэм ціыху куэд къигъэуіэбжьащ, уеблэмэ къигъэгубжьащ – абы и псэупІэр абджым къыхищІыкіащ, и іуплъапіэхэми гъуджэ кІэрилъхьащ.

И гъунэгъухэм псэупІэр теплъаджэу, я уэрамым тет адрейхэм емыкіуу, илъэсищэ зи ныбжь ухуэныгъэхэу инджылызхэм зэрызагъэщІагъуэхэм къахэпІиикІыу къалъытэ. Абы и закъуэкъым - гъуджэм дыгъэ щытепсэкІэ ахэр гугъу иригъэхьу, имыгъаплъэу жаlэри мэтхьэусыхэ. Апхуэдэу щытми, цІыхухэм я мыарэзыныгъэм зыри къикІыркъым - унэр зыщам къалэухуэ Іуэхущіапіэм абыкіэ хуит зыкъригъэщащ, и тхылъ псори тэмэму зэфІигъэхьащ. ПсэупІэр щыІэ мардэхэм йозагъэ, ар къызыбжыгъэри хищТыкТынум хэти хуитыжщ хэпщІыкІыу нэхъ мащІэ хъуащи, абыкІэ зыри паубыдыркъым.

Унэр зейм къелъытэ гъащІэр нэхъ щіэщыгъуэ ящіу апхуэдэ тектурэм хэтын хуейуэ, ар зигу ирихьхэр мымащІзу зэрыщыІэри къыхегъэщ. Псалъэм папщІэ, ар ящыщхэр и гъуджэм иплъэурэ зэрызыкіэлъыІэбэжым, къызэрыпыгуфіыкіым.

Гъатхэпэм и 31, махуэку

♦ 1944 гъэм къалъхуащ урысей кинорежиссёр, актёр, УФ-м и Кинематографистхэм 39гухьэныгъэм хэт **Гуэбэшы Амур-**

Республикэмрэ КъБР-мрэ щ ыхь ♦ 1945 гъэм къалъхуащ биологие зиіэ я артисткэ Кіуэкіуэ ЕлизащІэныгъэхэм я доктор, КъБКъ-МУ-м и профессор **Пыл Ізуес**. ◆ 1969 гъэм къалъхуащ къэрал, жылагъуэ лэжьакіуэ, хьэрычэтыщіэ, псапащіэ Къуэжьокъуэ Артур.

<u>Дунейм и щытыкІэнур</u>

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, Налшык пшэр техьэтекІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 15 - 18, жэщым градуси 4 - 6 щыхъунущ.

♦ЩоджэнцІыкІу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и актрисэ, Адыгэ

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэри-тымкІэ, Налшык пшэр техьэтекІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 17 - 19, жэщым гра-

ветэ къыщалъхуа махуэщ.

дуси 6 - 8 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар **ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэ**щ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Губгъуэм ущымыкъэрабгъэ, унэм ущымыліыхъужь.

Мэлыжьыхьым и 1-р ГушыІэмрэ дыхьэшхымрэ я махуэщ

END AMBIE ITCAME

Гъуэмбым укъизыхуар къикІыжауэ укъелъыхъуэ

- ТІэкІу узыщІэгупсысы-

- жиІэщ, ар хуридзыхри,

лыжь цыкіур къэкіуэжащ.

ши дэкіащ, ліыжь ціыкіури

кІуащ. Гъуащхьэм Іухьэри,

лъајуэу макъ гуэр къојукі:

къым! - жиІэрт макъым.

даІуэмэ, мащэм Іейуэ

- Алыхьыр зыщІэм мы ма-

- А-а-а, зыпщІэжащ тхьэ-

къыкіэрыщіэ мы кіапсэми,

сэ укъислъэфыжынщ,

щэм сифш, ар къысхуэ-

кІыхь къиштэри,

щІегъуэжащ.

кІапсэ

хьэжащ.

Зы лІыжь цІыкІурэ зы фызыжь ціыкіурэ бын ямыізу я жыху ис абы! Уи щэн бзазакъуэу псэурт. Фызыжь джэр зыхэбнмэ, укъисшыцІыкІур апхуэдизкІэ жьейти, ліыжь ціыкіум и щхьэр иригъэужэгъуауэ здэкІуэн ищІэжыртэкъым.

Махуэ гуэрым ліыжь ціыкіум и щхьэр дихри дэкіауэ къыздиджэдыхьым, гъуэ дыдж куу гуэрым хуэзащ.

Сыт хъурэ, мы фызыжь жагъэнщ, - жиlэщ лыжьми, цыккур мы гъуэ дыджым издзэрэ зищІэжыху изгъэсмэ? - жиІэри егупсысащ. ЛІыжь цІыкіур щІэкіуэ-

рыкІыу къэкІуэжри, фызым жри ащ: - Гъуэмылэ тІэкІу схуэщІ!

зыщіэм хуэзмыщіэн щыіэ-Гъуэ гуэрым дышэ изу илъщи, пщэдей сыкІуэнурэ къисхынущ.

Фызыжь цІыкІум зыри жимы у, гъуэмылэ ищ ри гъуэлъыжахэщ. Пщэдджыжьым

цІыкІум гъуэмылэр, кІапсэр къищтауэ щыщІэкІым: Догуэ, сэри сынэкІуэну-

рэ къисхынущ а дыщэр. Уэ лъэфмэ, благъуэщ. мыкхъэмывэм псори къипхынукъым! - жиІэри, фызыжь ціыкіум и бгыр щіипхэри, и лІым и ужь иуващ. ЛІыжьри арат зыхуейри, гъуащхьэм щхьэщытІыс-

ущу, зыр зым и ужь иту макІуэхэр. Гъуэ дыджым щхьэщыхьэри, ліыжь ціыкіум кlапсэр и бгым ирищlэу щІидзащ, мащэм ехыну.

Сэращ мащэм ехынур, къаштэ мыдэ кlапсэр! жијэри, фызыжь ціыкіум кіапсэр къыіэщіичщ, езым

Къэзышэжынумрэ

дэкіуэжынумрэ къызэращіэр

хьэдагъэ къыдыхьэ цІыхубзхэм яхэплъэу,

къишэж хъун яхэтмэ нэкіэ къилъыхъуэу

жаіэ. Зилі зыфіэкіуэдахэр апхуэдэ дыдэў

асыхьэтым щыту къыщІэкІынкъым. Дауи,

абыхэм я пэжыпіэр зыщіэр езы Тхьэш-

Зэгуэрым Жэмыхъуэм къеупщІат и ныб-

- Уа, Сулът Ан, къэзышэжыну ц ыхухъум-

Нэшэнэ зыбжанэ яІэш абыхэм, - жиІаш

рэ дэкіуэжыну ціыхубзымрэ дауэ къы-

СулътІан. - Ауэ сэ нэхъыбэу къызэрысщІэр

мыбыхэмкіэщ: ціыхухъум къабзэу зы-

зэщіиупсэў, и вакъэ игъэціууэ, дыху зыт-

риутхэу щІидзамэ, «хэтхэ я унэ къанжэ тес» жиІэу аращ; цІыхубзым зигъэщІэра-

щІэмэ, сэхусэплъ зыхилъхьэмэ, и щхьэ-цыр ириІэмэ, и Іэбжьанэхэр илэмэ, и

лэжьапІэм къыщыгувэмэ, гуп хыхьэн, зытригъэун и мыжагъуэмэ, лІы хуейуэ

Зи щхьэгъусэ дунейм ехыжа цІыхухъур

«КъэутІыпщ!» жиІэм, гъуэм еупщІащ. мыдрейм иутІыпщурэ кІапсэр иухаш.

хуэрагъэнш.

жьэгъу гуэр:

зэрыпщіэнур?

аращ...

ауэ махуищ ипэкІэ зыгуэр нихьауэ среукІыхь, срешсигъэзагъэркъым, сигъэгупсэхуркъым, сигъэжейркъым. Уэ сыкъыІэщіэбгъэкіащ а бзаджэми, щэней укъызэрызэлъэlур пхуэсщіэнущ! - жиlащ бла-

- Сумышх закъуэ, сэ нэгъуэщІ зыри сыхуейкъым! жиІэри, лІыжь цІыкІур и унэ къэкІуэжащ.

Благъуэр хуиту дунейм къытехьа хъуати, къуажэм я псыр иубыдащ.

Жылэр псы щхьэкІэ зэтоліэ, езэуэну, елъэіуну кіуэр къеубыдри, ешх.

- Къуажэр псы щхьэкІэ зэтезгъэлІэнкъым, сызэрелъэјур къысхуищјэну жиlaщ, - жиlэщ ліыжь ціыкіужынщ. Мыр уи гъуэмылэщ, ми, кІуэщ, благъуэм елъэІури, къригъэутІыпщащ. Псыр псоми кърагъэхъуа

нэужь, аргуэру иубыдыжащ. Зы махуи, махуитІи, махуи-Лыжь цыкіур етіуанэу кІуэщ, елъэІури, къригъэутІыпщащ. Псоми я хьэкъуи ТхьэмыщкІэм лей есхащ, езы Іимансызым зищІэя щыкъуи къызэрырагъа-

хъузу, аргузрыжьти, псыр благъуэм иубыдыжащ. Лыжь цыктур ещанэу кІуэри, псыр къригъэутІып-щащ, ещанэуи иубыдыжащ

благъуэ бзаджэм. Дунейм сыт и Іэмал - жиІэщ лІыжь цІыкІуми, гупсысэш-къэгупсысэри, аргуэру бла-гъуэм деж кlуэну ежьащ.

мыщкіэжь мыгъуэ, зы-Благъуэр къаплъэри, лыжь цыкіур кіуэуэ щижиІэри, ліыжь ціыкіум лъагъум, къегуоуащ:

кlапсэ кlапэр иридзыхащ. - Ей, ліыжь ціыкіу, щэ уи Кlапсэм зыгуэрым зы- лъэіур пхуэсщіэну жысіати, къыкІэрищІауэ ліыжь ціы- пхуэсщіащ. Абы фіэкіа кіум кърелъэф. Къеіэм, укъэмыкіуэ, усшхынущ! жиІэри. къеlэм, къеlэурэ, къри-

ЛІыжь цІыкІур благъуэм

Благъуэр щилъагъум, егуоужащ: ліыжь ціыкіур къэмэхащ. - Сэ сынолъэіуну сыкъа-Благъуэри и гъуэм иплъэжу кіуэркъым. Уи гъуэм укъизыхуар къикlауэ укъелъыхъуэри, ар бжесІэну аращ! -ЛІыжь ціыкіури зэ къызэ- щыжиіэм, благъуэр гу-цыужынтэкъэ - къызэщыу- жьеяуэ щіэпхъуэри, бгым щыужынтэкъэ - къызэщыущыхури, иукlащ. Къуажэм псыр хуиту ягъуэтыжащ. - Умыгузавэ, сэ уэ усшхынукъым, ажалым сыкъеблыжь цыкіур, кіуэри, и гъэлащи, - жиlащ блафызыжьыр Іэсабзэ хъуауэ къришыжауэ, зэдопсэу. Уи - Сыт хуэдэ ажал укъызэ- фІэщ хъуркъэ? Уи фІэщ и бгым ирищІэщ, и кІапэр згъэлар? - жиІэри, лІыжь мыхъумэ, Жанхъуэтыкъуэ ліыжь ціыкіум иритри, ехащ. ціыкіур шынапэурэ бла- удэкіыу, Бахъсэныжькіэ ебгъэзэкІа нэужь, Къэзано-- Сэ мы гъуэмбыр си къуейм унэмысу Жансэанэм срилъхухьауэ си гъуэт, хъубг и щіыбкіэ щопсэу.

Щхьэр хъужмэ, ныбэр узыжынкъым

Индрис махуэ гуэрым Хъуэжэ деж къыш ыхьаш:

- Уа, Хъуэжэ, си ныбэр схуэбгъэхъужтэмэ... Дыгъуасэ кlапэ мывэрэ пхъэщхьэмыщхьэ цІынэрэ сшхати, ныбэ уз сищІауэ нэху щыху сигъэжеякъым, хущхъуэ гуэр уиІэу пІэрэ? -

Хъуэжэ нэмэз щыгъэр къищтэри, зыгуэрхэр щэхуу къибжурэ, Индрис и щхьэм епщэу щІидзащ.

 Зи узыгъуэри зи бзаджэри кlуэдын Хъуэжэ, си щхьэм лажьэ иІэкъым, си ныбэращ узэпщэнур, - жеlэ зи ныбэ къыхэлъадэ Индрис.

- Сызэпщэр сэ сощІэж. Ныбэм сыт и лажьэ, лажьэ зиІэр зэдэпшх хъунумрэ мыхъунумрэ зэхэзымыгъэкІыфар арщ. Щхьэр хъужмэ, ныбэр узыжынкъым, - жиlащ Хъуэжэ и фlэщыпэу.

ГущІэгъу зимыІэм ущыукІытэ хъунукъым

Гъэр гъаблэ хъуати, цІыхухэм я нэхъыбэр мэжэщІалІэт. Хъуэжэи махуитІ хъуауэ и жьэм ерыскъы хьэдзэ хуихьатэкъым. «Хэт и уэнжакъ Іугъуэ кърихуу піэрэ, зыщіэзгъэпшэхъуэнти, сафіэшхэнт» жиіэри, Іуащхьэм теувэри, къуажэр къызэхиплъыхьащ. Зы бей гуэрым и уэнжакъым къриху Іугъуэр Хъуэжэ къилъагъури, абы кіуэну триубыдащ.

Хуэмурэ шхьэгъубжэм екІуалІэу щыдэплъым, къилъэгъуащ: фызым къаз ифыщју, ліым жэрумэ игъажьэу, я пхъум хьэлыуэ зэпиупщІу щысхэу.

- Сэлам алейкум! - жиІэу Хъуэжэ унэм щыщІыхьэм, унагъуэм исхэр нэпсей хъунти, яІыгъа шхыныгъуэхэр псынщізу ягъэпщкіужащ: фызым иІыгъа къазыр бостеикІэм щІи-

иІыгъа хьэлыуэр матэм иридзэжащ. - Уалейкум сэлам, Хъуэжэ! - жиІэри, нэгу зэхэуфакіэ, зэрыщіыхьар фІэфІ зэрымыхъуар къыуигъащІэу, лым сэлам кърихыжащ. Хъуэжэ шэнт къыхуагъэуври, ягъэтІысащ. Езыхэм зыри жамыlэу, Хъуэжэи къыщІэмыкІыжу зыкъомрэ щыса

иужькіэ, ліыр къеупщіащ: Сыт хъыбар, Хъуэжэ? - жиІэри. - Уэлэхьи, хъыбарышхуэ дыдэ сымыщіэ, ауэ сыкъыщыкіуэм зы блэ гуэр слъэгъуащи, абы нэхърэ нэхъ гъум си фіэщ хъункъым щыіэну! жиІащ бзаджагъэ зигу илъ Хъуэжэ. Іэгъу, сыт и гъумагът абы? -

щІэупщіащ ліыр. - ПцІы сымыупсу жысІэнщи, абы и гъумагъыр зыкІи къыкІэрыхуртэкъым иджыпсту бгъажьэу піыгъа жэрумэм, - жиlащ Хъуэжэ. Лыр плъыжь къэхъуащ, укІытэри,

иужькіэ аргуэру къеупщіащ: Іэгъу, ар зи гъумагъым и щхьэр сыт хуэдиз хъунт? - жиІэри.

- Мо уи фызым ифыщу и ыгъа къазым и щхьэм хуэдэ дыдэ хъунт икІи абы ещхьт, - жиІащ Хъуэжэ, и пащіэкіэ щіэгуфіыкіыу. Ліыр нэхъри укlытащ. Иужькіэ ещанэу ар Хъуэжэ къеупщІащ:

AтІэ ар зи инагъ блэм сыт епщІэ-

- КъамышыкІэ сеуэурэ, уи пхъум хьэлыуэр зэрызэпиупщам хуэдэу, зэпызупщіащ, - щыжиіэм, «дыкъилъэгъуащ» жа!эри, псори къызыкъуахыжри, Хъуэжэ ягъэшхащ.

Узыхыхьэм уадемыкіумэ, уи унэ умыкіуэж

Щэкіуэгъуэ зэманыр зэрикіыу илъэс къэскіэ щакіуэліхэр зэхуэсырти, ялъэгъуахэр, лІыгъэу зэрахьахэр, я нэгу щ эк ахэр зэхуа үзтэжырт. Апхуэдэу зы гъэ гуэрым ахэр зэхуэсат. ІуэрыІуэдзу а къуажэм дэсхэм я кърихьэкІым-сыкърихьэкІыурэ, ди нэхъыфІзыуэ къалъытэрти, жаІэхэм унэкІэ къезгъэгъазэри, занщІэу ди гъэпщкіуащ, ліым жэрумэр жьэгу ирагъэдэіуэн папщіэ Хъуэжэй пщіантіэм сыкъыдэлъэдэжатэм. дакъэм дридзеящ, хъыджэбзым абыхэм ираджащ. Хъуэжэ Иблис

здыщІигъури, щакІуэхэм я деж кІуэну гъуэгу теуващ. Хъуэжэ здэкІуэр щыжриІэм, Иблис къелъэІуащ:

Хъуэжэ, сынолъэІу, гуп дыхыхьэмэ, я фіэщ мыхъун пціы яхуумыупс, пцІым ибогъэлейри, сыбогъэукІытэ.

- Ўэлэхьи, ар пэжым, ауэ уэ ущІыздэсшэр сыт уи гугъэ - сэ зызмыщІэжу пцІым щезгъэлейм деж ямылъагъу къежэкіи, си цеикіэм къекъу, жијэри, тјури зэгурыјуащ. Здэкјуэм нэсу ирагъэблэгъа нэужь, щак уэхэм ящыщ зым жиlащ:

- Уэлэхьи, мы гъэм сэ зы щыхь къэзукіати, си шэр занщізу и нэ ижьым тезгъахуэри, нэ сэмэгумкІэ пхызгъэлъэтыжатэм.

НэгъуэщІ зы щакІуэми ар жиІащ: - Уэлэхьи, сэри зы мэзбжэн сымыщІэххэу срихьэлІэри, сыщебакъуэм, къыщылъэтри, срихьэжьэщ аби, сы-

- Атіэ, зиусхьэн щакіуэліхэ, - жи- фу.

Іащ Хъуэжэ, - фи деж сыкъыщыкІуэм зы бажэ сыхуэзати, абы и кІэм хуэдиз зи кlыхьагъ сэ зэй сымылъэгъуа, яІуэтэжуи зэхэзмыха. Апхуэдэ бажэ кІэ кІыхь ди щІыпІэм щыпсэууэ сигугъэххэнтэкъым.

- Сыт хуэдиз и кІыхьагъынт а бажэм и кіэм? - жиіэри, щіэупщіащ щакІуэхэм ящыщ зы.

- Пціыр сыт щхьэкіэ щхьэпэ, пціы сымыупсу жысіэнщи, бажэм и кіэр сажнэ пщыкіутіым щіигъунт! - жи-Іащ, и псалъэр игъэбыдэжурэ, Хъуэ-

Ар Иблис щызэхихым, къежэкІри, Хъуэжэ и цеикІэм къекъуащ.

- Сажнэ пщыкІутІ мыхъуми, сажнипщІ икІэ къихуэнтэкъым! - бжыгъэм тІэкІу къригъэлъэхъшэхащ Хъуэжэ.

Иблис аргуэру цеикІэм къекъуащ. - Сажнипщі щыжысіэм, тіэкіу щіезгъэгъуауэ си гугъэщ, уэлэхьи, сажний хъунтэм, - жиІащ Хъуэжэ.

Аргуэру Иблис Хъуэжэ и цеикІэм къекъуащ.

СызытемыкІыжыну пэжу вжес-Іэнщи, бажэм и кІэр сажнихым и кІэ къихуэнтэкъым, - жиІащ Хъуэжэ. Аргуэру Иблис Хъуэжэ и цеикІэм

къекъуащ. Абы иужькІэ Хъуэжэ Иблис и дежкіэ къеплъэкіри, псоми зэхахыу жиlащ:

- Уа, Иблис, бажэ кІагуэ слъэгъуащ жызумыгъэІэнумэ, скІэрыкІ иджы! -ЗэхуэдитІыр пхукІэрызгъэхуащи, ирикъуни ар!

Хъуэжэрэ Иблисрэ къыщІэкІыжри гъуэгу къытеувэжащ. КъыщыкІуэжым, Иблис зигъэгусауэ Хъуэжэ

къыжри ащ: - Зэи уи гъусэу гуп сахыхьэжынкъым, сыукІытащ, сыт апхуэдэ пцІы

егъэлея щахуэбупсар щакіуэхэм? - Ей-й, Иблис, Иблис! - жиlащ Хъуэжэ, - «узыхыхьэ гупым уаде-

мыкlумэ, уи унэ умыкlуэж» жиlэу къекІуэкІ псалъэжьыр сэракъым къэзыгупсысар, сэ иджыри къэс щакіуэ слъэгъуакъым, илъэгъуам пцІы тІэкІу щІимыгъуу къиІуэтэжы-

къищтат

Я гъунэгъу кхъэмкІэ СулътІан блэкІырт. «Хьэ йолъэ» жаІэри, кхъэр къызэрыщІыхьа мывэкъалэр нэхъ лъагэ ящІырт. СулътІан зыгуэр жригъэlэн мурадкіэ, абы елэжьхэм ящыщ зы къеупшІаш:

Гуэныхьыр

Хъуну піэрэ, Сулътіан, мывэкъалэм и лъагагъ тщІар?

Уэлэхьи, абы къелъэжым и гуэныхьыр сэ къызощтэм, - кіэщіу пиупщіащ гъуэ-

Кхъэм зэрыдыхьэ куэбжэр уэс куум хэщтхьати, яхуІухыртэкъым. Щымыхъум, ліыр мывэкъалэмкіэ щхьэдахьэхыу щіадзащ. Ар щилъагъум, СулътІан гушыІащ: Уэлэхьи, нобэ фІэкІа, къэдыгъуауэ

хъэлстринэр дэнэ къыздикІар? Сыт ар

гурызгъэјуэнур? Атеросклероз уещі.

- Адыгэбзэкіэ жыіэ мыр!

Дауэ иджы ар нэхъ тэмэму къызэрыб-

Хъунщ. Нэхъ гурыІуэгъуэу бжесІэнщ.

ЖЭМЫХЪУЭ Сулътіан. 👗

Сэ махуэу сылъыхъуэри,

Пщыхьэщхьэм Дизыкъуажэ и шыдыжьыр имыгъуэтыжу къыдыхьэжаш. Жэщыбгым нэсауэ, пщІантІэм Ізуэлъауэ гуэр къы-

 - Си шыдыжьыр къэкІуэжауэ къыщІэкІынщи, щІэзгъэхьэжынщ, - жиІэри, ар гъум:

- Сэ махуэу сылъыхъуэри, згъуэтыжакъым, фэ жэщу вгъуэтын фи гугъэрэ а си шыдыжьыр? жиІэри. Дизыкъуажэ унэм щІыхьэжащ.

СызэрыщыІэр къищІэнщ

Дизыкъуажэ фІыуэ къэзымылъагъу гуэрым, ар цІыхухэм ауан къригъэщІын мурадкІэ, хъыбар

гъуакІуэхэр шыдым лъыхъуэу абы щІэту щилъа-

игъэЈуащ ар къуажэпщым

иужь къимыхьами, зикІ яхуэувыртэкъым, жиІэрти:

згъэзащізу, схузэфіэкіыр сшІзуэ сылажьэмэ, нэхъ къызощтэ.

- А уэ уи гугъэр бригадир псоми яхузэфІэкІыркъым. уэ Хьэбас зыдумыщІ. Ар председателым и малъхъэгъущ, - къыжриlащ Дизыкъуажэ и ныбжьэ-

Дахэ и щіагъ дыщэ щіэлъщ Унагъуэ гуэрым нысэфІ къашат. Нысэм унагъуэр тэрэзу

зэрихьэрт, псалъэртэкъым, псоми пщІэрэ Іулыджрэ яхуищІырт. Дэтхэнэ зыми бгъэдыхьэкІэ дахэ къахуигъуэту щэн щабэ хэлът. Псоми ягу нэсырт.

Пщыкъуэ бзаджэжьым сыт имыщІэми, нысэр къыхуэгъэгубжыртэкъым. Зэгуэрым мэзым кІуэщ, пхъэуэ щыіэм я нэхъ къуаншэлъаншэр къишэри, къэкІуэжащ. Пхъэр иридзщ, зы ІэплІэшхуэ хуэдиз къыхущІихьэжри, езыр нысэм жиІэнум пэплъэу къуэгъэнапІэм къыкъуэувэжащ.

Нысэм пхъэхэр мафіэм тет шыуаным шіилъхьэну хуежьа щхьэкіэ, апхуэдизкіэ къуаншэлъаншэти, щіэзагъэртэкъым. ХущІэмылъхьэу куэдрэ елІэлІащ. ИкІэм, зэрыщІилъхьэн Іэмал къигупсысри, щТигъэзэгъащ. Сызрашэкіын, шыуаным зришэкіыу къысхуишащ,

жијащ нысащјэм. Ар зэхэзыха пщыкъуэр тыкуэным кІуэри, и нысэфіым

шхьэф Іэпхыкі дахэ къыхуищэхуащ, абы иужькій бзаджагъэ кІэлъызэрихьэжакъым. Дзыгъуэ цІыкіур іэтэшхуэми ипіытіыркъым

Зауэшхуэм и ужькі щіалэхэм къаублауэ хъыджэбзаплъэ нэгъуэщі къуажэ кіуэрт. Хьэблэм хъыджэбзу дэсыр къыхузэхуашэсрэ хагъаплъэу, ягу ирихь къахэкІмэ, лъыхъуурэ къашэу, хабзэ хъуауэ екІуэкІырт.

Апхуэдэу нэгъуэщІ къуажэ къикІыу къэкІуа щІалэжьыр хьэблэ хъыджэбзхэр къыхузэхуашэсауэ хагъаплъэрт. - Мор хъунут, ауэ тІэкІу цІыкІуІуэщ, - щІалэм щыжиІэм,

хъыджэбзыр, тхьэкlумафіэти, къызэщіэплъэри: - Алыхь, дзыгъуэ цІыкІур Іэтэшхуэми хуэмыпІытІ, - жиІащ.

Ар зэрыхъум елъытащ ЦІыхубзыр куэдрэ мылъхуэурэ щысауэ, лъхуэри щіалэ

цІыкІу къыхуэхъуащ. Адэ хъуа щіалэжьым гуфіакіуэ къыхуэкіуэурэ ціыху

цІыкІур къехъуэхъурт. - Зы къуэ щхьэкіэ сынохъуэхъунукъым, тіу-щы уиіэн хуейщ, жиlащ къэкlуахэм ящыщ зым.

- Уэлэхьи, ар фІы хъумэ, сэ схурикъунмэ, ауэ бзаджэ хъумэ, жылэм зэрыщыту тхурикъуным, - жиlащ адэм.

Дзы зиіэм и нэіэ тетш

Зи ныбжь фіыуэ хэкіуэта тхьэмадэфіыр хъыбар яжриізу щІалэхэм яхэст. Абы ирихьэлІэу цІыхубзищ къыдэкІуейрт.

ХадапхэмкІэ бжыхьым къелъэу я пащхьэ къихуа хьэм цІыхубзхэр игъэщтащ: цІыхубзищым зыр и бгъэм, адрейр и

ныбэм, ещанэр и бэкъум епхъуэжащ.

Ар зылъэгъуа тхьэмадэфІыр дыхьэшхри, жиІащ:

- Дзы зиІэм и нэІэ тетщ, жыхуаІэракъэ! - Сыт апхуэдэу щІыжыпІар, тхьэмадэ? - еупщІащ щІалэхэр

ліыжьым. - И бгъэм епхъуэжам сабий щІэсщ, и ныбэм епхъуэжар лъэщыджэщ, и бэкъум дэпхъуэжари хъыджэбздэсщ,

Хэт и бзэр сытым нэхъ хуэшэрыуэ

Щамилкіэ зэджэ Іимамышхуэм и дзэм хэтащ Кавказым лъэпкъыу ис псоми ящыщ. Зэрыжаі эжымкіэ, зэгуэрым Щамилым мурад ищіащ и

дзэм хэт лъэпкъхэм я псалъэмакъым едэlуэну: - Къысхуэфшэт мышкъышитІ, - жиІащ.

Мышкъышхэм къахэк а лит къыхуашащ. Фызэпсалъи, фи псалъэмакъым севгъэдаlуэт, - жиlащ

Шамил.

жиlащ тхьэмадэм.

МышкъышитІыр зэпсэлъащ. - Тобэ, сыту фІы мы фи бзэм урихъуэнэну! - жиІэри, лІитІыр иутІыпщыжащ. Иджы асэтин къущхьитІ къысхуевджэт! - жиІащ Іима-

Куэд дэмыкіыу асэтин къущхьэ щіалиті къыхуашащ. Фызэпсалъи, фи псалъэмакъым севгъэдаlуэт, - жиlащ

Щамил. ЩІалитІри зэпсэлъащ.

- Тобэ, сыту фіыт мы фи бээм урибгэну, - жиіащ Щамил. Асэтин къущхьэ щ алитым ф ыщ э яхуищ ри, иутыпщы-

- Иджы къысхуевджэт Къэбэрдейм щыщ адыгэ щ алит!! -

жиІащ. Къэбэрдей щІалитІыр псынщІэу къыхуагъэсащ. - Фызэпсалъи, севгъэдаlуэт фи псэлъэкlэм, - жиlэри,

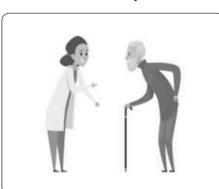
елъэІуащ абыхэм Щамил.

Щамил едаlуэщ-едаlуэри, мыпхуэдэу жиlауэ къаlуэтэж: - Тобэ, тобэ, сыту бзэ хъарзынэ, фІыуэ плъагъу цІыхубзым уреІущэщэну уасэ иІэкъым.

КЪАРДЭНГЪУЩІ Зырамыку.

НапэкІуэцІыр зыгъэхьэзырар ТАБЫЩ Муратщ.

Холестерин

Шэмхьун урыс бзылъхугъэ дахэ нысэу къызэрыхуашэрэ мазэ зыбжанэ дэкlат. Нысэр дохутырти, ліыжьым и узыншагъэм хуэсакъыу кІэлъыплъырт, имышхыпхъэу къилъытэр иригъэшхыртэкъым. Шэмхьун къармэхьэблэжьти, махуэм зэ нэхъ мыхъуми лы пшэр имышхамэ, шхауэ къилъытэртэкъым. Нысэм ар идэртэкъым. Абы щхьэкіэ зэгурымыіуэныгъэ яку къыдэхъуэр хэбгъэкімэ, адреймкіэ зэнэзэпсэу къэплъытэ хъунут

Махуэ гуэрым Шэмхьун лы пшэрыфІым бгъэдэсу къыщІыхьэжа нысэр къэІэбэри, Іэнэм лыр трихыжащ. Ар Шэмхьун идэнт? Абы и губжь макъым унэм къыщІиша и къуэм нысэр зыхуейр урысыбзэ зымыщІэ и адэм къыгуригъэІуащ.

 Пшэр пшхы хъунукъым, - же э уи нысэм. - Лы пшэрым холестерин хэлъщ.

- Сыт хэлъщ жыпіа? - Холестерин

- Си адэшхуэм и адэж лъандэрэ щымы а фор къаблэм емыплъу зэпрыжауэ здэ-

езыр зищІысыр?

гурыкІуэм. Куэбжэр хэштхьат

кхъэм щіалъхьэіауэ сымылъэгъуа!

згъуэтакъым

щыІуащ.

унэм къыщІэкІащ.

Іэуэлъауэр къыздиІукІыр шыдыр здэщыт хабзэмкіэти, абыкіэ кіуащ. Ды-

Мо ункіыфі-къыщіэнэжыр...

щхьэкІэ къыфІалъхьа си гугъам!

кІуэм, автоинспекторым къигъэувы ащ. Дэнэ укіуэрэ, къуэш?

Уэлэхьи, сокІуэжым. Сытыт?

- Сыт светофор? Месри, зиунагъуэрэ, мор плъагъуркъэ?

Факъырэ гумащ і э

Мори?.. Уэлэхьи, ар махуэшхуэм

- Дадэ! Дадэ! Факъырэ гуэр къыlухьауэ къоджэ! - пщlантlэм дэт Мэлил къыбгъэдэлъэдащ и къуэрылъху цІыкІур. Данил мыпіэщіащэу куэбжэмкіэ йунэтіащ.

- Еблагъэ! ХьэщІэ утщІынщ! - зыхуигъэзащ абы къэлътмакъ ин гуэр зи пліэм еупціэкіа, зи ныбжь хэкіуэта факъырэм. - Уи еблагъэ куэд ухъу! Себлэгъэну игъуэ-

къуагъым зэрымыадыгэр ІупщІу къыбгуригъајују жијащ факъыром.

- Сыт Іыпхрэ? Хьэжыгъэ...

- Уэлэхьи, ар ди мащІэм.

- Уэлэхьи, ди джэдхэр мыкіэціыж. - Шэ, шху...

- Уэлэхьи, апхуэдэ димыІэ. - Ахъшэ. Илъэс мэхъури улахуэ къыдамыта.

- Мэ, мыр зыгуэр фхуэхъунщ. Зы къэп къащти, си ужь ниувэ, Іуэхуншэу пщіантіэм

игъэтыншынкъым

Мэкъуауэгъуэ мазэр къэблагъэрт. Къармэхьэблэхэми етауэ мэкъу зэреуэнум зыхуагъэхьэзырырт.

«Ялыхь, Къармэхьэблэ мэкъуауэ мазэу сыщумыгъаліэ», - жиіакъэ адыгэм. ЦІыкІуи ини мэкъуауэщ. Апхуэдэ махуэ гуэрым хэплъэу тетіысхьэпіэм тес Мусэ

сфіадыгъуащ. Умыгузавэ, Мусэ. Уэлэхьи, ар зыдыгъуари имыгъэтыншын а шэмэджым, - кІэзет къихьар къритри, ІуигъэзыкІыжащ пощтзехьэм.

ДУМЭН Мурадин.

зэрыщыІэр, дунейм сызэрытетыр, - жиlэри, уэим имыщlу блигъэкlащ. Содэ, иджы

и пхъум лъыхъу хуэдэу.

къыщищІэм:

Хъыбарыр къуажэ псом

Псоми щызэхахакІэ,

щызэлъащІысащ. Ар псо-

ми зэхахауэ Дизыкъуажэ

езы пщым ипхъу дыдэми

зэхихагъэнщ, куэду фІыщ,

си гуапэщ. Нэгъуэщ мы-

хъуми, пщым ипхъу тхьэ-

Іухудым ищІэнщ сэри сы-

сагъэувми Дизыкъуажэ бригадиру ягъэувыну сыт хуэдизрэ

- Унафэ къысхуащІыр

Бригадиру ягъэува Хьэбас колхозым и машинэ, шыгу, выгухэр хуиту къигъэсэбэпурэ, унэ дэгъуэри гуэщышхуи ищІащ. Ар зылъэгъуа Дизыкъуажэ и ныбжьэгъум деж кІуэри

- Сэри унэ сщІын хуейщи, мыгъэризэр нэхъ мыхъусыбригадирынт. КхъыІэ, умышхьэхыу кІуэи, схужею председателым, содэ, иджы бригадиру сигъэувми.

гъум.

Къуажэ трактористхэр зэкІэлъхьэужьу Налшык къалэ ягъэкІуат комбикорм къашэну. ЯгъэкІуар Іуэхут! Тракторист Піытіу Налшык кіуэн дэнэ къэна, илъэс щэщіым фІихуауэ къуажэм къыдэкІатэкъым, губгъуэ нэхъ жыжьи ІукІатэкъым. Налшык уэрамхэр къуажэм иригъэщхьа? Свето-

УкІуэжыр хъарзынэщ, ауэ мо светофорым плъыжьыр къаблэу щхьэ узэпры-

къым. ФакъыракІуэ къызокІухь, - и бзэ ны-

- ДжэдыкІэ..

- Ди жэмыр гъужащ. - Щыгъын фызыхуэмеиж...

Факъырэр зы тэлайкІэ щыму щыта нэужь, и жыпым ахъшэ зэкІэрыт кърихри, Мэлил къыхуишиящ:

Зыдыгъуари

пощтзехьэ къы ухьар къе упщ ащ: - Мыр сыт, Мусэ, хуабжьу ухэплъэрэ? -Зэпытыр къахуэмык Іуэк Іэ, си шэмэджыр

ДяпэкІэ тхылъымпІэ дыщыщІэнукъым

Гъатхэпэр къызэрихьэрэ зэрыб хьэрфхэр зытрадзэ тхылъымпіэ хужьым и уасэр хуэдиплікіэ нэхъ лъапіэ хъуаш. Мазэ ипэкіэ сом 200-м куэдкіэ щіимыгъуу щыта напэ 500-м иджы сом 1200-рэ е нэхъыбэ и уасэщ. «Къэралым тхылъымпіэ ирикъуу къыщіимыгъэкіыр пэж?» - а упщіэр зымыгъэува куэд яхэтыж къыщіэкіынкъым ар махуэ къэс къэзыгъэсэбэпхэм.

ФИ нэгу къыщІэвгъэхьэт махуэ къэс шей вгъэвэныр фи къалэну. Псыр къигъэхъуэн фІэкІа хуэмейуэ псынэпс къабзэм и Іуфэм уІусщ, ауэ шейудзыр хадэшхуэ зиІэ уи гъунэгъум деж къыщыбощэху. Хэт шейудз зыхуэмыгъэкІынур, хадэ иІэххэмэ? Ауэ фызэгурыІуауэ, псы къигъэхъуэныр зым и къалэнщ, адрейм шейудзыр егъэкі. Тіури фыарэзыщ. Хуэм-хуэмурэ хадэ щіэным ущоужыпэ - ухуэныкъуэкъым, нэгъуэщІкъым.

Ауэрэ, махуэ гуэрым, къыбжьэдэхуа е пща гуэр и гум йожалІэри, гъунэгъум шейудз къыпхуригъэхьын щегъэтыжыпэ. Сыт пщіэнур? Псори шейкіэ къыпщогугъ. Илъэс бжыгъэкіэ умыщіа хадэр къэптіынущ, нэгъуэщі іэмал щыіэкъым.

Иджы шейудзым и піэкіэ тхылъымпіэр хужь зэращі шыгъу лізужьыгъуэр фи нэгу къыщізвгъэхьи, гурыіуэгъуэ хъунущ ар къыщІэзыгъэкІыу Урысейм ит ІуэхущІапІи 180-м къащыщІар.

Илъэс 30-м и кlуэцlкlэ тхылъымпlэ заводышхуэхэу хьэрычэт Іуэхум нэхъ хуэжанхэм хамэ къэралхэм къраш Іэмэпсымэхэмрэ химие хуэјухуэщіэхэмрэ зратри, нэхъ ціыкіухэм къыщіагъэкіыр ямыщэхуж хъуащ. А зызыгъэин ІуэхущІапІэхэри ипэжыпІэкІэ Урысейм ей дыдэу щыткъым. Псалъэм папщіэ, принтерхэм нэхъыбэу къыщагъэсэбэп «Svetokopy» тхылъымпіэр къыщіэзыгъэкі, Светлогорск къалэм дэт целлюлозэ-тхылъымпіэ комбинатыр «Сильвамо Корпорейшн Рус» цІэр зезыхьэ американ ІуэхущІапІэшхуэм и къудамэщ.

Урысей гъунапкъэм пэгъунэгъуу зэрыщытым къыхэкlыу, тхылъымпіэр хужь зэращі шыгъу лізужьыгъуэр абы Финляндием нэхъ тыншу щигъуэтырт. Арати, апхуэдэ шыгъу хуэмыныкъуэ ди къэралым ар къыщ/игъэк/ын щигъэтыжыпащ. Нэгъуэщі жыпіэмэ, тхылъымпіэ зыщіхэр лэжьа шхьэкіэ, абы ирахьэлІэ натрийм и хлоратыр къезыт заводхэм «зыкъащІэжыху» мазэ ныкъуэ кlуэнущ, мэлыжьыхьым ику пщlондэ lуэхур зэтеувэжыну дыкъагъэгугъэу аращ.

Тхылъымпіэр къызыхащіыкіыр пхъэщ. Жыг лъэпкъым мыхьэнэшхуэ иІэкъым. Пхъэхуейми, шыкІуртІымми, уэздыгъейми тхылъымпІэ хъарзынэ къыхэкІынущ. ЗэрыхуагъэфащэмкІэ, А4 жыхуэтіэ тхылъымпіэ хужь напэм хуэдэу 50 пщіын папщіэ пхъэуэ 1 килограмм ухуейщ.

ФщІэжыркъэ пионерхэм тхылъымпІэжьхэр щызэхуахьэсу щыта зэманыр? Жыг нэхъ мащІэ ираупщІыкІыну ухуеймэ, апхуэдэу пщІэ хъунущ иджыри. Жыгхэм нэмышІ, тхылъымпІэр хьэуазэми, прунжми, бжьэхуцми, уеблэмэ хъыданыжьхэми къахэпщІыкІ мэхъу.

Пхъэр тхылъымпіэ хъун ипэкіэ гъуэгушхуэ екіу. Япэрауэ, жыгыфэр Іэмэпсымэ гуэркІэ тралъэфри, езыр щыкъуейуэ ягъэлъалъэ. Псы ямыІзу хъунукъыми, тхылъымпІз заводхэр псыежэххэм я Іуфэм щІыІуащІыхьыр аращ. Пхъэ яущыкъуеяр псыкіэ зэіахри ягъавэ. Араш целлюлозэ хъужыр. Зэрыжаіэмкіэ. Іэкіэ щіа апхуэдэ целлюлозэм къыхащіыкі тхылъымпіэр мыхьэнэншэ дыдэщи, абыхэм газет пудхэр ирытрадзэ. Газетыфіхэр, журналхэр, тхылъхэр зытрадзэ тхылъымпіэфі дыдэ пщіын щхьэкіэ, химие іэмалкіэ щіа целлюлозэ ухуейщ. Тхылъымпіэр хужьыбзэ хъун щхьэкіэ абы каолин халъхьэ.

А къомыр къыщедгъэкіуэкіыр тхылъымпіэ іуэхур зэтеублэжа хъуным зэман зэрихьынурщ. ИщхьэкІэ зи гугъу щытщІа, Светлогорск дэт комбинатым и унафэщ Габидуллин Тимур зэрыжиІэмкІэ, «Сильвамо Корпорейшн Рус» ІуэхущІапІэм Урысейм щылэжьэн щигъэтакъым. Псори зэlызыщар Финляндием щыщ «Кемирэ» компаниерщ. Абы тхылъымпІэм и фэр зэрытраху, хужь зэращі натрийм и хлоратыр Урысеймрэ Белоруссиемрэ къригъэшын идэркъым. ТхылъымпІэ узым езы Финляндиери ехь илъэсыр зэрыщІидзэрэ. Къуийм и щІыІу гуэрэф жыхуаІэм хуэдэу, Финляндием тхылъымпІэ щызыщІ ІуэхущІапІэхэм я профсоюзым зэрагъэлажьэ шыкіэр ягу иримыхьу шышылэм и 1-м зыкъа этауэ, нобэми Іэнат эм пэрыткъым.

Натрийм и хлоратыр Урысейм къыщыщІэбгъэкІ мыхъуну піэрэ? Хъунущ, ауэ апхуэдэу иджыри къэс щіамыщіам и щхьэусыгъуэр дыхьэшхэнщ. Тхылъымпіэ хуэіухуэщіэхэр къэрал кіуэцым пуду фіэкіа зэращыхуэмыщэнум къыхэкіыу, зыри емыліалізурэ, Іэмалыр яфіэкіуэдыпащ. Урысейм и химикхэм я зэгухьэныгъэм и унафэщ Иванов Виктор зэрыжи эмк э, абы уелэжьын щіэбдзэмэ, хамэ къэралхэм къипш нэгъуэші химиехэкІ куэдым я пІэ ибгъэувэн хуей хъунущ.

ТхылъымпІэм и щІэныгъэ-къэхутакІуэ институт нэхъыщхьэм и нэхъыжь Тюрин Евгений жиlэри абы тохуэ: «Тхылъымпlэр хужь пщІын папщІэ узыхуэчэм химиер Урысейми щызэбгъэпэщыфынущ, ауэ иджыпсту Іуэхур зылъахъэр нэгъуэщІщ. Тхылъымпіэ къыщіэзыгъэкі Іуэхущіапіэхэр США-м, Австрием, къинэмыщі къэралхэм ящыщ заводхэм зэракъудамэрщ. Абыхэм ящыгугъыу есахэм къагъэсэбэп хэлъхьапхъэхэр ямыщ ыжыххэ хъуащи, псори щІэрыщІэу зэтраублэжын хуейщ».

Тюриным зи гугъу ищі Іуэхущіапіэхэр зэрыхъур тіу къудейщ, ахэр урысей къалэхэм щолажьэ: «Монди групп» (Сыктывкар), «Илим групп» (Сегежэ, Коряжмэ, Светлогорск, Усть-Илимск).

Светлогорск дэт комбинатым тхылъымпІэ гъуабжэ къыщыдагъэкІын щІадзащ зэкІэ. Химикхэри я лэжьыгъэм пэрыхьакІэщ. «Светокопи-эко» тхылъымпІэр мэлыжьыхьыр имыкІыу тыкуэнхэм къыщ алъхьэну жа э.

Экономикэ Политикэ

Кавказ Ищхъэрэ Жылагъуэ Іуэху

Телъыджэ

Къуажэ-къэралыгъуэ Себоргэ

Къэралыгъуэ ухъуну къыпхуиуха- Джорджэ Езанэри тепщэу къэнащ. мэ, жагъуэгъуи, бий къыппэлъэщыхьэ Себоргэ.

ЗИ гугъу тщІы къуажэм щыщт икІэщІыпіэкіэ пщы ямыщіынкіэ Іэмал имыlэу зыукъуэдия, апщlондэху удз гъэгъахэр зыгъэкІыу щыта Карбоне Джорджэ. Къэрал тепщэ хъун насыпыр зыІэщІигъэкІыныр и гум къыхуидэртэкъыми, Джорджэ ар япэщыкіэ езым хуэдэу удз гъэкіынымрэ ар щэнымрэ хэпсэукі и къуажэгъухэм япиубыдащ. Дыарэзыщ, ткІэрыкІ закъуэ жаригъэ нэужь, щалэр ет уанэ лъэбакъуэр зэричынум йогупсыс. Езыр щыпсэу къуажэм къэрал къыхищіыкіыну мурад ещі.

Хуеину хэти хуитщ, ауэ дауэ? Джорджэ Италием и картэр къищтэри, Себоргэ абы хабзэкІэ зэи зэрыхамыгъэхьар къихутащ. Арати, къуажэри жылэри къызэщІигъаплъэри, къэралыгъуэ щхьэхуитым и тепщэу зыхригъэхащ. А псори щекіуэкіыр 1963 гъэрт. Себоргэ зыхыхьэ Лигурие щІыпІэр франджы гъунапкъэм пэгъунэгъущ. Арагъэнщ Италием и тепщэхэр щіэх къащіылъэмыіэсар.

Ауэрэ, Пушкиным и таурыхъым хэта, «пащтыхь гуащэ сумыгъэщІу хъунукъым» жызыlа фызыжьым ещхьу, Карбоне и къуажэгъухэр къытригъэхьащ Себоргэ къэралыгъуэ щхьэхуиту игъэјуну. Зэрыжытіэжым хуэдэ дыдэў джафэрэ лантіэу іуэхур зэремыкіуэкІар гурыІуэгъуэщ, итІани, и насыпыр псоми ятекІуэри, Карбоне Джорджэ 2009 гъэ пщІондэ Себоргэ и тепщэу екІуэкІащ. ЗыфІищыжари сыт хуэдэціэ? «Себоргэ и япэ пщы Джорджэ Езанэ». Уеблэмэ «луиджинэ» зыфlаща ахъшэ щхьэхуи щытрадзэн щІадзащ къэрал ціыкіунитіэм. 1995 гъэм Армэ яіэщ жытіа шхьэкіэ, я дзэр зэрыирагъэкІуэкІа ІэІэтым ипкъ иткІэ, цІыху хъур цІыхуитІ къудейщ - гъунапкъэр 304-р арэзыуэ, 4 фІэкІа япэщІэмыту, зыхъумэ щІалитІыр. Конституцэм къэ-

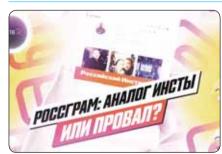
Куэдым яцІыхуркъым а къэралыр. нукъым. Жытіэм и щыхьэтщ ціыху 315-рэ фіэкіа зэрымыс, Италием хыщегъэжьауэ ар чыристан духьэшыхэм я ІэмыщІэ илъащ. 1729 гъэм Сардинием и пащтыхьым иращауэ щытащ. Ауэ Джорджэ зэІипщІыкІа дэфтэрхэм къыгурагъэlуащ а lуэхур зэи хабзэкlэ зэрыщІамыгъэбыдар. «Дэфтэрхэр нэпціщ, 1861 гъэм зэфіахауэ жыхуаіэ зэгурыІуэныгъэри хабзэм къищтэркъым», - жиlэри, шlалэм зыхуейр яфІищĺащ.

Себоргэ пщыгъуэм и инагъыр сыт хуэдиз жыпІэмэ, псори зэхэту зэрыхъур километр зэбгъузэнатІэ 14-щ. Нэхъыбэм ар Италием и щІым тес пщыгъуэ щхьэхуэу къалъытэ, Ватиканым ещхьу. Урымым а псор къабыл ищІыркъым, итани, Себоргэм езым и армэ, нып, ахъшэ, пщы иІэжщ.

Марчеллэ цІэр зезыхьэ иджырей я пщым пыІэ щІыху зыщыгъ хабзэхъумэхэр къыщхьэщытщ. Абы и щхьэгъусэ Нинэ хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ министрщ. 2011 гъэм зэщхьэгъусэхэр инджылыз пащтыхь гуащэ Елизаветэ иригъэблэгъауэ щытащ. ЗэрыжаІэмкіэ, Себоргэ зэрыщіыналъэ щхьэхуитыр къабыл ящіащ нэгъуэщі къэралыгъуэ 20-м. Махуэшхуэхэр щагъэлъапіэкіэ США-м икі ліыкіуэр ягъэхьэщіэ. ЦІыхубэр игъащІэ лъандэм зыхэпсэукІыр дыхухэм халъхьэ удз гъэгъахэрщ.

ЛъэныкъуэкІэ укъеплъмэ, Себоргэр пасэрей лъапсэжьхэм ещхьщ, и гъуэгухэр мывэкіэ къищіыкіарэ и унэ къэс удз гъэгъа къызэрылэл матэхэр кіэрыщіауэ. Туристхэм я дежкіэ мыр жэнэт къуэгъэнапІэ дыдэщ. Щхьэ бжыгъэкІэ нэхъыбэхэр илъэс минкІэрэ къэралыгъуэ мыхъуфу мэпсэу, цІыху 315-м апхуэдэ насып къахурихьэкІаш.

ЦІыхухэр ямыгъэщхьэрыуэн папщІэ Инстаграмымрэ Фейсбукымрэ зэрызэхуащірэ, махуэ къэс зэхыхьэу щыта интернет усымк «сіпухсішеш» аєхелдеах къызэхэнащ. «Телеграмыр зыкlи нэхъ Іейкъым» жаіэ щхьэкіэ, япэрауэ, узэсэ сэгъейщ. ЕтІуанэращи, щіэлъэту лажьэ, зыхуей хуэза Дуров Павел и губгъуэм уи Іуэху еплъыкіэр щыпхыбгъэкіыну тынш пэтми, ар къыумыгъэнајузу ууэршэрыну къуит Ізмал- піэ иувэну ущымыгугъмэ нэхэр нэхъ кіащхъэщ.

Жыжьэ дынихьэсыну Россграмым?

сейм и закъуэ щылажьэ «Вконтакте» ціыхубэ зэпыщіапіэ іэмалым Іэпхъуахэри бэгъуащ. Ауэ ари ещхь хъуакъым Инстаграмым, Фейс-букым и гугъу умыщІыххэ. Пэжщ, абыи акъылэгъу къыщыбгъуэтыфынущ, сурэти пхуигъэувэнущ, уеблэмэ щэн-щэхуэн Туэхури щебгъэкіуэкіыфынущ. Итіани, фіым нэхърэ нэхъыфІ гъуэтыгъуейщ.

Псори арэзы зыщІыпхъэ, инстаграмым и урысей тІолъхуэныкъуэр гъатхэпэм и 28-м утыку кърахьэну дыкъагъэгугъат. Зи гугъу тщТы «Россграмым» и макъ къигъэlyакІэщ, ауэ ар зыхуей хуэзэным, цІыхухэр зришэлІэным иджыри куэдыфІ иІэш.

«Россграмыр Инстаграмым и хъыфіщ. - жеіэ Урысейм и Соцсет- Павел деджа хуэдэу зызыгъэіуа

Инстаграмыр зэрызэхуащІу, Уры- хэмрэ мессенджерхэмрэ зыгъэ- Зобовми пэж жиІауэ зыри щыхьэт лажьэхэм я зэгухьэныгъэм и техъуэркъым, езыри къэралыр зыунафэщІ Зыков Владимир. - Сыту щыгугъ хъуну ІэщІагъэлІу жысжыпіэмэ, ар щагъэлэжьэну зыхуамурад интернет лъапсэм и зэгъэпэщыкІэр иджыри зыхуей хуэзакъым. Езы Россграмыр иутІыпщыну зи пщэ дэзылъхьэжа 3обов Александррэ Филимонов Кириллрэ къагъэсэбэпыр езыхэм я лэжьыгъэкъым, абы къикІращи, жьыгъэ щхьэпэкІэ узыщыгугъ хъун Іуэхум нэгъэсауэ хащІыкІыркъым. Доллар 69-рэ фіэкіа зимыуасэ Іэмэпсымэ къащэхуауэ, зыгуэрхэм грамым зезыгъэтхыну хуежьахэм йопэщэщ, здынэсышхуаи щыІэкъым. Щіалэхэм ипэжыпіэкіэ лэ- ирихьакъым. Апхуэдэў щытми, жьапІэ ямыІэу арати, къагъуэтащ. Ауэ цІыхухэм къахуэщхьэпэн интернет Іэмэпсымэ щІэх дагъэлъагъуфыну? Ар зэкІэ жэуап пыухыкіа зимыіэ упщіэщ. Дуров

Іэркъым». Зыковым зэрыжиІэмкІэ, Урысейм Россграмым ебгъэлэжь хъун ІэщІагъэлІ мымащІэ исщ. А инстаграм дыдэм елэжьа ди лъахэгъухэр иджыпсту Яндекс къудамэм щолажьэ. НэгъуэщІу жыпІэмэ, лэди куэдщ, ауэ къалэныр зи пщэ далъхьар ахэракъым. ЗэкІэ Россабы и цІэм щегъэжьауэ зыри ягу лэжьыгъэр йокіуэкі, фіым дыщо-

> «Махуэкум» и къыдэкІыгъуэр зыгъэхьэзырар ЧЭРИМ Марианнэщ

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкіэ и гуп нэхъыщхьэм и щІымахуэ чемпионатым и иужьрей джэгугъуэм хыхьэ зэlущіэхэр блэкіа зыгъэпсэхугъуэ махуэхэм «Дыгъафіэ къалэм» и стадионым щекІуэкІащ.

ЗЭХЬЭЗЭХУЭМ и кlэух зэ-lущlэхэр къызэlуахащ «Мурбек-ФШ»-мрэ «Бабугент»мрэ. Турнир таблицэм и кІэух теплъэм зэхъуэкІыны-ГЪЭШХУЭ езымыгъэгъуэт зэпэщіэтыныгъэр джэгу-гъуэм и топ нэхъыбэ дыдэ щыдагъэкlа (8!) хъуащ. Зэlущіэр налшыкдэсхэм я текlуэныгъэкlэ, 5:3-уэ, иухащ.

Ещанэ увыпІэм жыджэру «Спартак-Д»-р щІэбэна щІымахуэ чемпионатым и иужьрей зэlущІэм щыпэшІэтащ «Шэрэджым». Абы шытекlya налшыкдэсхэм ещанэ увыпіэм щыт «Ис-лъэмейм» иіэ очко бжыгъэм хуэдиз зрагъэпэщат, арщхьэкіэ, абыхэм япэ ищыну Іэмал яІэтэкъым. езы командэхэр щызэдэджэгуам Бахъсэн щІыналъэм и командэр зэрынэхъыфіам къыхэкікіэ.

Иужь зэlущlэхэм къриубыдэу кізух увыпізм къикіыу зыбжанэкІэ къыдэкІуэтея «Иналыр» зыднэсам къыщыувыІэн мурад иІэтэкъым. Арати, куэд пэмыплъауэ, къэрэгъэшдэсхэм шэч къызытумыхьэн текlуэныгъэ къыфlахьащ «Локомотив»-м.

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и гуп нэхъыщхьэм и щІымахуэ чемпионатым къыщигъэлъэгъуа арэзы укъэзымыщІ джэгукІэм кърикІуащ «Малка»-р зэпеуэм къыхэкІыныр Мужьрей зэпэщІэтыныгъэм кърикТуэну бжыгъэм абыжей в дежком мыхьэнэ июжтэкъым. Балъкъ Іуфэм къикІа гупыр къыкІэлъыкІуэу хагъэщІащ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и студентхэм.

КІэух зэіущіэхэм я япэ махуэр зэхуащІыжащ «Нартанымрэ» «Шагъдиймрэ». Мыбыхэми зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм зэхъуэкІыныгъэшхуэ ирагъэгъуэтыфынутэкъым. ЗэпэщІэнартандэсхэм тыныгъэм щыдагъэкІа жэуапыншэ топищым чемпионатым еплІанэ текІуэныгъэр щыхуихьауэ иухащ.

Шэджэм ЕтІуанэм и ко-3:0-у ефІэкІащ мандэри Шэрэдж Ищхъэрэ къикlа «Къэбэрдейм». ТІуми очко бжыгъэ зэхуэдиз яІзу ебланэ-еянэ увыпіэхэр зэдагуэшу зэхьэзэхуэр и кІэм нэсащ.

гъэм нэхъыщхьэхэр къызэгъэпэщакіуэхэм гуіэфітещіэжу и кіэм къранат. Епщыкіутіанэ джэгугъуэр къэсыху «Тэрчми» «Автозапчасть»-ми зы хэщІыныгъи ямыгъуэту текІуэныгъэ защіэкіэ я зэіущіэ псори яухат. Арщхьэкіэ, щіымахуэ чемпионатыр иухыным джэгугъуищ фІэкІа къэмынэжаўэ, «Тэрчыр» лъэпэрэ-пащ. Абыхэм «Бабугент»-м драгъэкіуэкіа зэіущіэр зэрытемыгъэкlуауэ, 2:2-уэ, иухауэ щытащ. А джэгугъуэм бахъсэндэсхэр шытекІуэри, зэхьэзэхуэм щхьэзакъуэ пашэныгъэр щаубы-

дауэ щытащ. ЩытыкІэм зыщихъуэжащ

«Тэрчыр» щІымахуэ чемпионщ!

епщыкіущанэ джэгугъуэм. гъуэр 76-рэ хагъэщіащ. Ипэкіэ къыщыщіа щіэщхъур «Тэрчым» игъэзэкІуэжащ. А джэгугъуэм щызэпэщІэтащ дыщэ медалхэм щІэбэн тэрчдэсхэмрэ бахъсэндэсхэмрэ. Зэlущіэм топитІ шыдэзыгъэкІа Джылахъстэнейм и командэм таблицэм япэ увыпІэр щиубыдаш.

зэіушіэм бахъсэн-Kləvx дэсхэм яхуэщіэну псори ягъэзэщіащ - 2:0-у абыхэм хагъэщіащ иужькі уемпионатым и домбеякъ медалхэр зыІэрызыгъэхьа «Ислъэмейр». АдэкІэ псори зэлъытэжар «Тэрчым» къигъэлъэгъуэну джэгукіэрт. Абы къапэщІэтащ мы гъэм иужьрей зэlущІэ езыгъэкіуэкі (гъэмахуэ зэхьэзэхуэм хэмытыну жаІэ) «ХьэтІохъущыкъуейр». ГупитІым я дежкіи иджырей зэпэшІэтыныгъэр зэхэгъэкІыгъэшхуэт хьэтІохъущыкъуейдэсхэр текІуэмэ, ещанэ увыпіэр я Іэрылъхьэт, Тэрч куейм и гупми дыщэр зыІэщІигъэкІыну хуейтэкъым

Ешрокъуэ Азэмэт, Пшыншэ Аркадий, Лыкъуэжь Аслъэнбэч сымэ дагъэкІа топхэм я фіыгъэкіэ, щіымахуэ чемпионатым пашэныгъэр «Тэрчым» къыщихьащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и гуп нэхъыщхьэм и щІымахуэ чемпионатым ебгъэрык Гуэныгъэ нэхъыфІ зиІа командэу къышІэкІаш «Автозапчасть»-р. Псори зэхэту бахъсэндэсхэм я хьэрхуэрэгъухэм я

Абыхэм ящыщу топ 36-р и фІыгъэщ бахъсэндэсхэм я пашэ хъуа Апажэ Чэрим. Дауи, аращ зэхьэзэхүэм и

Зыхъумэжыныгъэ лъэщ дыдэ зиІа командэщ «Тэрчыр». Джэгугъуэ 15-м къриубыдэу абыхэм я гъуэр блэнейрэ фіэкіа къыхагъэщІэфакъым.

гъуащхьауэ нэхъыфІ хъуар.

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и гуп нэхъыщхьэм и щіымахуэ чемпионатым и кІэух джэгугъуэм хиубыдэу екіуэкіа зэіущіэхэм мыпхуэдэ бжыгъэхэр къарикІуащ: гъатхэпэм и 23-м: «**Мурбек-ФШ**» (Нал-шык) - «**Бабугент**» (Бабугент) - **5**:**3**; *гъатхэпэм ѝ 26-м:* «Нартан» (Нартан) -«Шагъдий» (Зе́икъуэ) «КъБКъУ» (Налшык) «**Малка**» (Малкэ) -«Спартак-Д» (Налшык) «Шэрэдж» (Старэ Шэрэдж) 4:1, «Локомотив» (Нал шык) - «Инал» (Къэрэгъэш) **0**:**2**; *гъатхэпэм и 27-м*. «Шэджэм-2» (Шэджэм «Къэбэрдей» ЕтІуанэ) -(Шэрэдж Ищхъэрэ) - 3:0, «**Ислъэмей**» (Ислъэмей) «Автозапчасть» (Бахъсэн) 0:2, «Тэрч» (Тэрч) - «ХьэтІохъущыкъуей» (Хьэ

тІохъущыкъуей) - 3:0. Мыгувэу шІидзэнуш Къэбэрдей-Балъкъэрым футболмыкІэ и гъэмахуэ зэхьэзэхуэм. Ар нэхъ гуащІэж зэрыхъунум шэч хэлъкъым

ЖЫЛАСЭ Замир.

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и гуп нэхъыщхьэм и щіымахуэ чемпионатым и кізух турнир таблицэр

и щівімахуб чемпионатым и ктоух турпир таблицор					
Дж.	Къ.	3.	Φ.	T.	Ο.
15 15	14	1	0 1	41-7	43 42
			-	_	26
		2	5		26
	7	2	5		24
		3	6		21
		2			20
15	6	2	7	24-26	20
15	5	4	6	22-28	19
15	4	6	5	24-27	18
15	5	2	8	19-37	17
15	4		7	22-39	16
15			7		16
15					15
15					10
15	ī	2	12	22-48	5
	Дж. 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15	Дж. Къ. 15 14 15 8 15 7 15 6 15 6 15 5 15 4 15 4 15 4 15 4 15 4 15 2	Дж. Къ. 3. 15 14 1 15 8 2 15 8 2 15 7 3 15 6 3 15 6 2 15 5 4 6 15 5 4 6 15 5 4 4 15 4 4 15 4 3 15 4 3 15 2 4	Дж. Къ. 3. ФІ. 15 14 1 0 15 8 2 5 15 8 2 5 15 7 3 5 15 6 3 6 15 6 2 7 15 6 2 7 15 5 4 6 15 5 4 6 15 5 2 8 15 4 7 15 4 7 15 4 4 7 15 4 3 8 15 4 9	Дж. Къ. З. ФІ. Т. 15 14 1 0 41-7 15 14 0 1 76-12 15 8 2 5 28-17 15 8 2 5 28-30 15 6 3 6 28-21 15 6 2 7 26-38 15 6 2 7 24-26 15 5 4 6 22-28 15 4 6 5 24-27 15 5 2 8 19-37 15 4 4 7 22-39 15 4 3 8 25-37 15 4 3 8 25-37 15 2 4 9 24-38

Мэлыжьыхьым екіуэкіыну зэіущіэхэр

<u>Урысей Федерацэм и етіуанэ дивизионым и Япэ</u>

<u>гуп</u> ТІощІрэ епліанэ джэгугъуэ Мэлыжьыхьым и 3

(тхьэмахуэ) СКА (Дон Іус Ростов) «Динамо» (Мэхъэчкъалэ) «Биолог-Новокубанск» (Прогресс) - «Дружба» (Мейкъуапэ) «Мэшыкъуэ-КМВ»

(Псыхуабэ) - «Чайка» (Песчанокопскэ) «Анжи» (Мэхъэчкъа́лэ) «Легион Динамо» (Мэхъэчкъалэ) «Динамо» (Ставрополь) - «Форте» (Таганрог) «Черноморец» (Новороссийск) - «Кубань-Хол-

динг» (Павловскэ) Мэлыжьыхьым и 4 (блыщхьэ) «ЕсэнтІыгу» (ЕсэнтІыгу) -«Алания-2» (Владикавказ) «ТІуапсы» (ТІуапсы) - «Ро-

тор-2» (Волгоград)

Тіощірэ етхуанэ джэгугъуэ Мэлыжьыхьым и 10 (тхьэмахүэ)

«Алания-2» - «Биолог-Новокубанск» «Анжи» - «Мэшыкъуэ-КМВ» «Динамо» Мх - «Динамо» Ст «Кубань-Холдинг» «ЕсэнтІыгу» «Дружба» - «Легион

Динамо» «Чайка» - «Спартак-Налшык» «Форте» - «Черноморец»

Мэлыжьыхьым и 11 *(блыщхьэ)* «Ротор-2» - СКА ТІощірэ еханэ джэгугъуэ

Мэлыжьыхьым и 17 *(тхьэмахуэ)* СКА - «ТІуапсы» «Легион Дина́мо» - «Ала-

ния-2» «Динамо» Ст - «Ротор-2» «Биолог-Новокубанск» «Кубань-Холдинг» «Мэшыкъуэ-КМВ» - «Дружба» «Спартак-Налшык» . - «Анжи»

«Черноморец» - «Динамо» Мх Мэлыжьыхьым и 18 (блыщхьэ) «Есэнт̀Іыгу» - «Форте»

ТІощІрэ ебланэ *джэгугъуэ* Мэлыжьыхьым и 23 (щэбэт)

«ТІуапсы» - «Динамо» Ст «Алания-2» - «Мэшыкъуэ-KMB» «Динамо» Мх - «ЕсэнтІыгу»

«Кубань-Холдинг» - «Легион Динамо» «Дружба» - «Спартак-Нал-ШЫК» «Анжи» - «Чайка»

«Форте» - «Биолог-Новокубанск» Мэлыжьыхьым и 24

(тхьэмахуэ) «Ротор-2» - «Черноморец» Тіощірэ еянэ джэгугъуэ

Мэлыжьыхьым и 30 (щэбэт) «ЕсэнтІыгу» - «Ротор-2» «Спартак-Налшык»

- «**Алания-2**» «Динамо» Ст - СКА «Чайка» - «Дружба» «Мэшыкъуэ-КМВ» - «Кубань-Холдинг» «Легион Динамо» - «Форте» «Биолог-Новокубанск»

- «Динамо» Мх «Черноморец» - «ТІуапсы»

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Дыщэк Соня, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (1, 2-нэ нап.), Щоджэн Заирэ (3, 4-нэ нап.). Компью-

жьар Бицу Жаннэщ. Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер

теркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Ма-

ринэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэ-

щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр П 5894 • Тираж 2.106 • Заказ №630

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ Изэ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкIэ-42-57-59; шэнхабзэмкIэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэкІакІуэхэм - 42-21-88; корректорхэм

42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм -42-75-78, 42-63-64.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту шыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10 Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и

хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІ́эм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м,